

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 28—	celo leto naprej K 33—
pol leta 14—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7—	celo leto naprej K 38—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušnja vsak dan zvečer izvenredni modolje in pravnike.

Inserati se računajo po povprečnem prostoru in stor: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnice se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnice, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

destavljen na dom ali če se hodi po nj:

celo leto naprej K 26-40	četrt leta 6-60
pol leta 13-20	na mesec 2-20

Poznamena številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 30. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

V vlaški ravnini prodirajoče zavazniške čete so dospole v neprestanem boju do črne Vizirul - Suhesci ter med Romnici - Saratom in Plainesceju do prestora pri Siboziji. Zapadno od Plainesceja se približuje bojna četa generala Krafta gorske-mu vzhodu. Avstro - ogrski bataljoni so odvzeli tu sovražniku dve deset-centimejski haubici. Južno krilo armadne skupine generalobersta nadvojvode Jožefa je kljub sovražnemu odporu zopet močno napredovalo. Ruski protisunk so bili odbiti; dnevnji plen znaša 10 častnikov, 650 mož in 7 streljnih pušk. Severno od doline Uz se je ponesrečil slaboten ruski napad. Severozapadno od Zaloščev so tipale naše častniške patrulje uspešno proti sovražni poziciji. V Voliniji je neka naša letalska flotilja oblozila gozdnato taborišče vzhodno od Sadova z bombami.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar pomembnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Dunaj, 31. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina general-feldmaršala von Macken-sena.

Sovražnik se korak za korakom umika proti črti Braila-Focsani. Medtem ko se je vzhodno reke Buzeu že večeraj umaknil, se je zapadno reke in severno Romnicu-Sarata še srdito branil; njegov odpor smo na več točkah v hitem boju zlomili.

Fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V gorskem ozemlju vzhodno in severovzhodno Kezdivasarkelya prodirajo avstro-ogrski in nemške čete generala v. Geroka na romunskem ozemlju naprej. Nereju in Tulci pri Palonescu sta zavzeta. Na obeh straneh dolin Casinu in Oitoz smo pridobili na prostoru. V mejnem gorovju zapadno Oene smo zajurili višine Solymotar.

Armadna fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Nič bistvenega.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Dunaj, 1. januarja. (Kor. urad.)
Uradno se poroča:

VZHODNO BOJIŠČE.

V romunski ravnini se boreče zavazniške čete so potisnile pod boji poslednjih čet sovražnika v njegove pripravljene pozicije jugozapadno od Braile in na pol poti med Romnicu-Saratom in Focsani. V gorovju dolin Zabale, Naruje in Putne napredujejo avstro - ogrski in nemške čete feldmaršallajntanta v. Ruiza v napadih. V prostoru Harja so zajurili naši bataljoni več zaporednih pozicij. Sovražnik brani vsako pod zemljo. Bolj proti severu pri c. in kr. četah nobenih pomembnih dogodkov.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

V silvestrovi noči je sovražna artiljerija od časa do časa prav živahno streljala proti Kraški visoki planoti.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 30. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Severozapadno od Lilla, ob Sommi, zlasti ob severnem bregu in v posameznih odsuki na fronti ob Aisni je ogenj od časa do časa narasel. Večkrat so bili sunki angleških in francoskih patrulj zavrnjeni.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na levem bregu Mose so izvršili Francozi proti novim od nas zavzetim črtam ob Mort Hommu čez dan več napadov, ki so jih uvedli z močnimi ognjenimi vali. Vse napade smo zavrnili.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri neugodnem vremenu navadno bojno delovanje v jarkih.

Armadna fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V zasneženih Gozdmatih Karpatih uspešni pohodi patrulj nemških lovcev. V sedmograškem območnem gorovju so prodirale nemške in avstro-ogrski napadalne čete kljub trdovratnemu odporu v utrjene pozicije ter so prodirale kljub močnim sunkom, pri katerih so pustili Rusi 10 častnikov, 650 mož in 7 streljnih pušk v naših rokah, naprej.

Armadna fronta general-feldmaršala von Macken-sena.

Naše neumorne čete slede sovražniku, ki se umika na celi fronti med gorovjem in Donavo. Stojte v napredujočem boju na črti severovzhodno od Vizirula - Sutescev (ob Buzau) - Sibozije, na pol poti od Rimnicu - Sarata v Plainesceju.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Samo majhni boji stražniških oddelkov v ravnini Strume.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta g. m. prestolonaslednika Ruprehta Bavara.

Artiljerijski boj je bil od časa do časa huj južno kanala La Bassoe, na obeh straneh Somme in severozapadno Roimesa. Na južnem bregu Ancre smo z ognjem iz daljave vrgli muničjska skladišča.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Južno Jakobštata je delovanje artiljerije naraslo.

Armadna fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V območnem gorovju proti Moldaviji so potekali boji za nas ugodno. Nemške čete so izrgale Rusom severno dolino Uz višino Solymotar ter so jo držale proti silnim protisunkom. Vidi smo 1 častnika in 80 mož. Na obeh straneh doline Oitoz so nemške in avstro-ogrski čete zavzele romunsko-ruske pozicije, v dolini Putne pa Tulci v hudem boju od hiše do hiše. Pri Nereju v dolini Zabala naše čete prodirajo.

Armadna fronta general-feldmaršala von Macken-sena.

Čete general-lajntantov v. Morgena in Kähnele so naletele severno in vzhodno Rimnicu-Sarata na močan odpor, zlasti ob robu gorovja. S strumnim napadom se nam je posrečilo vdreti v sovražno pozicijo in odbiti tam močne protinapade. Tudi med Rimnicu-Saratom in nižino ob Bezenlem smo v hitem boju pridobili na prostoru.

Donavska armada se boreče približuje silov utrjeni črti Gurgneti-Cincea (zapadno in jugozapadno Braile).

V Dobrudži so si bolgarske čete izvojevale uspehe.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Ob Strumi uspešna podjetja bolgarskih in osmanskih patrulj.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Berolin, 1. januarja. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Nobenih posebnih dogodkov.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Južno od Rige in pri Smorgonu smo zavrnili ruske lovske komande. Na severnem bregu Pripijate pri Pinsku so jurili nemški konjeniki peš dve ruski oporišči ter pripeljali vjete enega častnika in 35 mož.

Armadna fronta general-polkovnika nad. Jožefa.

Nemškim lovcom se je posrečila v Gozdmatih Karpatih razstrelitev sovražne stražnice s posadko vred. Med dolino Uza in Putne so nemški in avstro - ogrski bataljoni v naskoku zavzeli več višinskih pozicij in zavrnili silne protisunke Romanov in Rusov. Herestrau in Ingureni v dolini Zabale sta vzeta.

Armadna skupina g. m. v. Mackensena.

V severnem delu Velike Vlaške smo Ruse znova vrgli. Deveta armada je potisnila sovražnika v pozicijo na pol poti Rimnicu - Sarat-Focsani. donavska armada pa v mostišče pri Braile. V Dobrudži so uspešni nemški in bolgarski čet rusko pozicijo v mestu vzhodno od Macina močno sožili. Včeraj je bilo tam vjetih 1000 mož ter vpijenih 4 topovi in 8 streljnih pušk. Ob izliva Donave je pobila bolgarska straža ob rok karkih 80 Rusov, ki so bili prispeh v čolnih preke rekava Sv. Jurja.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Ničesar bistvenega.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Ententa odklanja mirovno ponudbo.

Pariz, 30. decembra. »Agence Havas«: Odgovor zaveznikov na noto sovražnih sil glede predloga na začetek mirovnih pogajanj je bil izročen danes zvečer poslaniku Združenih držav po ministrskem predsedniku Briandu v imenu zveznih vlad belgijske, francoske, angleške, italijanske, japonske, črnogorske, portugalske, romunske, ruske in srbske. Združene na obrambo svobode narodov in zveste prevzetim obveznostim, da nobena posamezna ne odloži orožja, so sklenile odgovoriti skupno na takojmenovane mirovne predloge, ki so jim bile izročene od sovražnih vlad s posredovanjem Združenih držav.

Pred vsakim odgovorom so si štele zavezne države v dolžnost, da ugovarjajo najbistvenejšima trditvama note sovražnih držav, ki hočeta zvaliti odgovornost za vojno na zavezniške in naznanjajo zmago centralnih držav. Zavezniki ne morejo dopustiti to dvojno neresnično trditev, ki zamore vsak poskus pogajanj obhoditi na brezplodnost. Zavezniški narodi prenašajo 30 mesecev vojno, za katere preprečenje so storili vse. Dokazali so z dejanji svojo zaveznost za mir. Ta zaveznost je zdaj ravno tako trdna, kakor leta 1914. Ker je Nemčija prekršila svoje obveznosti, se ne da na njeno besedo zasnovati prelomljeni mir. Sproženje, ne obsejajoče pogovor za otvoritev posvetovanj ni nikaka mirovna pogodba. Ta dozdnevni predlog, ki nima nikake določene vsebine, niti natančnosti, ki ga je spravila cesarska vlada v javnost, je bolj vojni namenjen kakor mirovna ponudba. Sloni na sistematičnem nepriznanju značaja borbe v preteklosti, v sedanjosti in v prihodnosti.

Za preteklost je nemška nota prezrla dejstva, date in številke, ki dokazujejo, da sta Nemčija in Avstro-Ogrska hoteli provzročiti in vresničiti vojno. V Haagu je nemški zastopnik odklonil vsak predlog na razoroženje; v juliju 1914 je Avstro-Ogrska, podavši Srbiji brezprimeren ultimatum, tej napovedala vojno, vzlic takoj dobljenemu zadoščanju. Centralni državi sta odklonili vse poskuse, ki jih je napravila ententa, da bi se dosegla mirna rešitev krajnega prepira. Konferenčna ponudba Angleške, francoski predlog o mednarodnem odseku, zahtevanje ruskega carja glede razsodišča (tu je v sporočenem besedilu vozel), vsi ti naporji so bili pušeni od Nemčije brez odgovora in niso imeli posledic. Belgijo je napadla država, katera je sama jamčila za njeno nevtralnost in ki ji ni bilo strah izjaviti, da so pogodbe »papirnatne tunje« in da »sila ne pozna postave«.

Za sedanost se naslanja ponudba Nemčije na izključno evropski »vojni zemljevid«, ki pa izraža le zunanjo in mimoidočo navideznost položaja, ne pa resnične sile nasprotnikov. Mir, ustvarjen pod takimi pogoji, bi bil na korist edinele napadalcem, ki so mislili, da morajo doseči svoj cilj v dveh mesecih, a vidijo zdaj, po dveh letih, da ga ne bodo nikoli dosegli.

Za prihodnost zahtevajo po vojni napovedi Nemčije provzročena opustošenja, številne atentate, ki so jih storili Nemčija in njeni zavezniki proti vojskujočim se in proti nevtralnimi državam poravnano, po-pravo in jaunstvo (angleški: sanctions, reparations, garanties).

Nemčija se lokavo umika enemu in drugemu. V resnici ni po centralnih državah sporočeno naznanilo nič

druzega, kakor dobro preračunjeni poskus, vplivati na razvoj vojne in končno vsiliti nemški mir. Namen ji je, napraviti zmedo v javnem mnenju zavezniških dežela; to mnenje pa je vzlic vsem žrtvam že odgovorilo z obćudovanja vredno odločnostjo in postavilo praznoto sovražnih izjav v luč. Utrditi hoče javno mnenje Nemčije in njenih zaveznic, težko preizkušeno po izgubah, zlomljen po gospodarski sili in podrti vsled skrajnih naporov, ki se zahtevajo od dotičnih narodov. Poskuša prenotiti in ustrašiti javno mnenje nevtralnih dežel, ki so si že davno napravile sodbo o prvotni odgovornosti, ki so na jasnem o sedanji odgovornosti in ki vidijo prejasno, da bi pospeševala načrte Nemčije, opativši obrambo človeških pravic. Končno se poskuša opravičiti že v naprej pred očmi sveta. Nova hudo delstva podmorskih čolnov, odpehanje delavcev in nasilno novačenj državljanov proti svoji lastni deželi ter kršenje nevtralnosti.

V polnem spoznanju teške ure pa tudi vsega kar ta ura zahteva, odklanjajo alirane vlade, ki so med seboj ozko zvezane in se nahajajo v popolnem soglasju s svojimi narodi, da bi se pečale s predlogom, ki ni iskren in ki je brez pomena. One zatrjujejo še enkrat da ni mogoč mir, dokler nimajo garancije, da bodo kršena prava in svobodine zopet vzpostavljene (angl. reparaton), da bo načelo narodnosti in svobodne eksistence malih držav priznано, dokler niso sigurne, da se bodo uredile stvari tako, da bodo definitivno odstranjeni vzroki, ki so že dolgo ogrožali narode in dokler ne bodo podane edino prave garancije za varstvo sveta.

Konečno smatrajo alirane vlade za potrebno navesti sledeča razmišljanja, ki naj poudarijo poseben položaj, v katerem se nahaja Belgija po dve iz polletni vojni. Na temelju pogodb, ki so bile podpisane od 5 velesil, med njimi tudi od Nemčije, je bila Belgija pred vojno deležna posebne pravila, vsled katerega je bilo njeno ozemlje nedotakljivo in je bila Belgija v slučaju evropskega konflikta postavljena pod varstvo teh držav — zaščitnica. Navzlic temu je Nemčija prezirajoč te pogodbe naperala svoj prvi napad proti Belgiji. Zato smatra belgijska vlada za potrebno natančno razločiti, zakaj Belgija nikdar ni prenehala se udeleževati boja za pravico in pravičnost na strani entente. Belgija je vedno natančno izpolnjevala dolžnosti, ki jih je ji nalagala nevtralnost. Posleda je po orožju, da brani svojo neodvisnost in svojo nevtralnost, ki ju je kršila Nemčija, in da ostane zvesta svojim mednarodnim obveznostim. Dne 4. avgusta (1914.) je državni kancler v nemškem državnem zboru priznal, da je bil napad na Belgijo krivica, storjena mednarodnemu pravu in se je v imenu Nemčije zavezal, da jo zopet popravi. V dveh in pol letih se je ta krivica kruto poostila vsled vojnih ukrenov in vsled okupacije, ki izčrpa sredstva dežele, uničuje njeno industrijo ruši njena mesta in vasi in ki koplji masakre, usmrtnitve in zapiranja. V trenutku, ko govori Nemčija svetu o miru in človečnosti, goni na tisoče belgijskih državljanov iz dežele in jih spravlja v sužnost. Belgija je pred vojno stremela le za tem, da živi v dobrih odnošajih z vsemi svojimi sosedmi. Njen kralj in njen narod imajo

le en cilj: Obnovev miru in pravici, toda oni hočejo mir, ki bi zagotovil njihovi deželi upravičene vzpostavitev (angl. reparations), garancije in varstva za bodočnost.

(Kor. ur. pripominja, da bo mogoče definitivno presoditi to noto še le takrat, kadar bo znano nje očitno besedilo.)

Oficijelno besedilo odgovora entente na mirovno ponudbo še ni objavljeno. Zdi se, da tekst, ki ga sporoča »Agence Havas«, ni popoln in zato si dunajski krogi pridržujejo definitivno sodbo. Eno je seveda že sedaj razvidno in jasno: Ententa a limine odklanja vsak razgovor o miru in ponavlja svoja stara gesla, da vojne ne bo končala prej, predno ne bo dobila »zadoščenja« in »garancij«. To je stvarno jedro ententnega odgovora, ki nas ne more razočarati, ker se glede stališča entente nismo vdajali nikakim iluzijam.

Presenetiti nas tudi ne more, da skuša četverozveza izrabiti priliko, da si zasigura diplomatičen uspeh. Zato je na mirovno ponudbo, ki so jo stavile centralne države vsaka zase, odgovorila s skupno noto, ki jo je izročil francoski ministrski predsednik v imenu vseh aliranih držav veliki in malih. S tem hoče ententa dokumentirati svojo popolno enotnost in solidarnost ter ravnopravnost malih ententnih držav z velikimi glede vojnih vprašanj.

Z izvestno licemersko spretnostjo se je ententa poslužila tudi prilike, da kolikor mogoče vpliva na nevtralce. V sentimentalni vlogi nastopa v noti mala mučeniška Belgija kot nedolžno dete, katerega trpljenje pod krutim nemškimi gospodom naj vzbudi pri vseh malih narodih sveta nuzlično bojazn pred »nemškim mirom« in katerega usoda naj bo vsemu svetu dokaz nemške nasilnosti in nemške krivde. In z isto spretnostjo razpravlja ententa zopet o provzročiteljih svetovne vojne, dokazujejoč, da je sama popolnoma nedolžna. Tako je njen odgovor zajedno tudi prava na odgovor Wilsonovi noti.

Ni dvomiti, da so četverozvezne vlade res odločene nadaljevati vojno z vso brezobzirnostjo in da so res prepričane, da se jim bo še smehljala vojna sreča. Predvsem pa računajo, da bodo centralne države kmalu izčrpane. Nemški državnik princ Aleksander Hohenlohe pravi, da bo postala vojna po odklonitvi mirovne ponudbe še brutalnejša, sovraštvo med narodi še večje, žrtve še ogromnejše ter meni, da bo sedaj preteklo zopet mnogo časa, predno se pokaže nova prilika za mirovno akcijo.

Centralne države so v svoji mirovni ponudbi poudarile, da bodo nadaljevala vojno do skrajnosti, do končne zmage, ako odkloni ententa njih predlog. To se je zgodilo. Zato je odgovor četverozveznih držav tako ogromnega pomena, ker pričinja z njim odločilna in obupna faza svetovne vojne.

Centralne države se te faze ne bojijo. Pripravljene so na vse, zavečajoč se, da jim nikdo ne more iztrgati dosedaj doseženih velikih uspehov.

Dunajsko časopisje o odklonitvi pogajanj.

Dunaj, 2. januarja. (Kor. urad.) Govoreč o odgovoru entente na mirovno ponudbo četverozveze, naglašajo listi, ki si pridržujejo končno sodbo, dokler nimajo v rokah avtentičnega besedila, da nas odklanjajoča odločitev voditeljev sovražnikov po izkušnjah zadnjih tednov in po nastopu sovražnega časopisja ter zlasti po armadnem povelju carja ne zade-

ne nepričakovano. Listi označujejo odgovor kot nevreden in ohol ter izjavljajo, da odgovor ni ničesar drugega, kakor ponovitev staroznanih in mnogokrat slišanih napačnih trditvev in resnici protivnih fraz. Zlasti je zavračati zahteve po zadoščenju, popravljanju in garancijah, ki kažejo veliko prevzetje, ker centralnim državam ni treba dati za nič zadoščenja, ker jim ni treba ničesar popravljati in ničesar zjamčiti. Pred sodbo zgodovine je že sedaj dobro dokazano, da sta Anglija in Rusija s podporo francoske maščevalne politike to vojno že leta in leta hoteli. Kvadrupelaljanca je pokazala pred vsem svetom svojo resno in odkrito voljo po miru. Kri, ki bo še tekla, pada na glavo entente. Ententa mora sedaj odgovarjati za to, kar se mora zgoditi, za boj z vsemi silami.

Pariško časopisje o odgovoru entente.

Pariz, 31. decembra. (Kor. urad.) Listi izražajo v toplih besedah svoje zadovoljstvo z odgovorom entente ter vsi izjavljajo, da so solidarni s tem historičnim dokumentom, ki ga je izročila Francija v imenu vseh zaveznikov. Ta dokument, ki da razkrinka cilje Nemčije ter pojasnjuje vzroke vojne, kategorično odklanja pogajanja na temelju obeh napačnih trditvev, da je bila Nemčija napadena in da je zmagovita. Listi si čestitajo, da je ententa dala mali, oskrnjeni, mučeniški Belgiji častno mesto in menijo, da bo nota, ki ponavlja strašne resnice ter je dokaz pravične stvari zaveznikov in njihove odločnosti, pred vestjo sveta in pred brati človeštva, pomenila tolažbo.

Obrat v ameriški politiki?

»Frankfurter Zag.« poroča, da je ameriška javnost z nemškim odgovorom na Wilsonovo noto nezadovoljna, ker Nemčija ni sporočila svojih mirovnih pogojev.

»Manchester Guardian« piše, da je smatrati nemški odgovor kot vkladno toda odločno odklonitev Wilsonovega posredovanja.

»Berliner Tagblatt« javlja preko Curija: Ameriška vlada je navzlic vsem dementijem odločena uvesti splošno vojaško dolžnost. Stalna armada naj šteje 3 milijone mož.

»Vossische Zeitung« poroča po bazelskih listih: V washingtonskih krogih se govori, da bo nastal vsled Wilsonove note preokret v politiki Združenih držav in da bo Amerika opustila svojo tradicionalno izolirano politiko. Odklonilno stališče ententnega časopisja napram Wilsonovi noti, ni napravilo v Ameriki nobenega vtisa.

»Tägliche Rundschau« poroča: »New York Sun« pravi, da je Wilsonova nota resen opomin nemškemu narodu. »New York World« pa gre v svojem komentarju tako daleč, da očitno izjavlja, da je Amerika sedaj vojni prav blizu. »New York Times« piše: Nemčija bi se morala sedaj odločiti, ter sporočiti take mirovne pogoje, ki bi bili za entento sprejemljivi. Predvsem bi morala privoliti v obnovitev Belgije in Srbije ki naj dobite primerno odškodnino, vrniti bi morala Franciji Elzaško - Lotarinško, privoliti da dobi Rusija Carigrad. Ako hoče Nemčija nadaljevati vojno, mora vedeti, da se bo Amerika najbrž pridružila ententi. To je pravi pomen Wilsonove note.

Odgovor entente na Wilsonovo noto.

Lugano, 1. januarja. (Kor. urad.) »Corriere della sera« poroča iz Pa-

riz: Odgovor entente na Wilsonovo noto bo v kratkem izročen; objavljen pa bo le, ako bo smatral Wilson to za primerno.

Pariz, 31. decembra. Agence Havas. Ententa bo v najkrajšem času odgovorila na Wilsonovo noto. Odgovor bo obsežen in bo razpravljal podrobno o početku in koncu vojne. »Matine« poroča, da mu bo pridejana izjava belgijske vlade, ki izreka Amerikancem hvaležnost belgijskega naroda ter izreka upanje na prijateljsko sodelovanje obeh narodov v bodočnosti.

Španija se ne udeležila Wilsonove akcije?

Ženeva, 1. januarja. Španska vlada je poslala amerikanskemu in švedskemu kabinetu noto, v kateri izjavlja, da v sedanjem trenutku akcije ne smatra za uspešno podjetje. Pač pa bi se Španija pridružila vsaki akciji, ki bi stremela za skupnim postopanjem vseh nevtralcev v svrhu obrambe njihovih interesov.

Nemčija je pripravljena sporočiti mirovne pogoje?

Berolin, 30. decembra. »Lokal-anzeiger« poroča: »Morningpost« javlja iz Washingtona: Grof Bernstorff (nemški veleposlanik) je zunanjemu uradu sporočil, da Nemčija ne namerava javno sporočiti svojih mirovnih pogojev, predno se ne sestane mirovna konferenca. Vendar pa da je pripravljena zaupno obvestiti washingtonsko vlado o mirovnih pogojih, da jih ta takisto zaupno sporoči sovražnim vladam.

Angleške vesti o nemškem programu za mirovno konferenco.

»Lokal-anzeiger« javlja: »Times« poroča, da razširja ameriška »Associated Press« najbrž na podlagi informacij, ki jih je dobila od veleposlanika Bernstorffa, sledeči nemški nazor o mirovni konferenci: H konferenci naj se zberejo sprva le delegati vojujočih se držav, ki naj se pečajo izključno le s teritorialnimi vprašanji. Čim bodo ta vprašanja urelena, naj se udeležijo konference tudi delegati nevtralnih držav, s katerimi se naj razpravlja o garancijah miru, predvsem o svobodi morja, o omejenem splošnem razoroževanju, o ustanovitvi lige za mir in mednarodnega sodišča.

Odgovor Avstro-Ogrske skandinavskim državam.

Dunaj, 1. januarja. (Kor. urad.) Po ministru zunanjih del zastopnikom Švedske, Danske in Norveške na njihovo mirovno noto dne 31. decembra dani odgovor se glasi:

Čast mi je bila dobiti noto z dne 29., s katero ste izvolili, me obvestiti o interesu in sočutju Vaše vlade na zadnjem koraku prezidenta Združenih držav v svrhu zagotovitve trajnega miru in o upanju Vaše vlade, da bo inicijativa gospoda Wilsona imela uspeh, ki ga je vredno vzvišenega mišljenja, ki ga je vodilo. C. kr. vlada je v prijetnem položaju konstatirati, da soglašajo njeno naziranje z onim Vaše vlade in da je v svojem, dne 27. m. m. izrečenim odgovorom napravila simpatičen sprejem nasvetu prezidenta Združenih držav ameriških, čigar veldušne nagibe uvažuje. Z zadovoljstvom gleda torej c. in kr. vlada na podporo, ki jo je kraljevska vlada švedska (danska, norveška) naklonila Wilsonovi inicijativi. Proseč, da izvolite o tem obvestiti svojo vlado, porabljam to priliko itd.

skoro 200 let in pri katerem je šlo skoro samo za osvoboditev Ogrske, Sedmograške, Slavonije in Hrvatske, torej za posest do katere so imeli Habsburžani postavno pravico.

Po dvanaestletnem boju menjajoče se vojne sreče je bil l. 1538. sklenjen mir v Velikem Varadinu. Za Ferdinanda ni bil ta mir ugoden, kajti moral je največji del Ogrske prepustiti Zapolyi, za kar mu je bilo zagotovljeno, da dobi po smrti Zapolye celo Ogrsko. Toda, ko je Zapolya l. 1540. umrl, je sultan Sulejman porabil ugodno priliko ter novič vdrl na Ogrsko in tam tudi ostal. Iz Bude je napravil središče zavajevanja dela Ogrske in tam ustanovil sedež paše, mlademu Zapolyi pa je prepustil Sedmograško. Kralj Ferdinand, po zakonu pravi vladar Ogrske, je ohranil le mali del države in je moral vrh tega na leto plačevati sultanu še 30.000 cekinov.

L. 1551. je vdova Ivana Zapolye odstopila kralju Ferdinandu Sedmograško, a Turčija tega ni hotela priznati in tako se je zopet vnela vojna, ki je trajala do leta 1562., ne da bi privedla na posestnih razmerah do kake premembe. Ferdinand, ki je bil med tem izvoljen za nemškega ce-

Norveška mirovna nota.
Dunaj, 31. decembra. (Kor. ur.) V c. in kr. ministrstvo zunanjih zadev je dospela s strani pri c. in kr. dvoru akreditiranega, v Berlinu se mudječega poslanstva v vprašanju miru nota, ki dobesedno soglašajo z notama Švedske in Danske, objavljena 29. decembra.

Mirovno delovanje italijanskih socialistov.

Lugano, 1. januarja. (Kor. urad.) Italijansko socialistično strankino vodstvo deluje pridno v smislu brzega mirovnega sklepa, ali cenzura črta večji del njenih javnih izjav. Tudi socialistična zbornična frakcija je sklicana nujno na sklepaje o političnih korakih.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

29. decembra. Na trentinski fronti v glavnem artiljerijsko delovanje in mali za nas ugodni boji v okolici Sana v Adižki dolini. Pri Gorici je padlo nekaj granat v mesto in na zunanje kraje brez znatne materialne škode. Na Krasu je trajalo včeraj delovanje artiljerij. Naše baterije so zadele na cesti iz Brestovice v Selo korakajoče sovražne kolone. Mal napad, katerega je poskusil sovražnik južno Fajtega hriba, so naši takoj zavrnili. Sovražno letalo je vrlo nekaj bomb na Alo v Lagarinski dolini in na Tezzo v Suganski dolini brez žrtev ali materialne škode.

30. decembra ob 4. popoldne. Vzdrževanje fronte delovanje naše artiljerije na sovražne pozicije in obrambne naprave. Tekom včerajšnjega dne je streljala sovražna artiljerija zopet večkrat na mesto in na predmestja Gorice, ne da bi napravila znatno škodo. Na Krasu je zvičajni poskus v noči 29. pr. m. s strani sovražnih oddelkov na naše izpostavljene črte takoj udušila naša čužja infanterija.

31. decembra. Delovanje artiljerij, ki je bilo v gorskem svetu normalno, je bilo včeraj živahnije v pokrajini vzhodno Gorice in na Krasu, kjer je naš ogenj povzročil eksplozijo sovražnega municijskega skladišča.

1. januarja. Artiljerijski ogenj v Vallarsu in Asticu in na juljski fronti. Kakega posebnega dogodka ni bilo.

Porro — italijanski vrhovni poveljnik?

Haag, 1. januarja. Kakor se poroča iz Lugana, utegne Cadorna v kratkem odstopiti vrhovno poveljstvo generalu Porro in sicer bi se to zgodilo na angleški pritisk.

Pred intenzivnejšo vojno dobo.

Lugano, 31. decembra. »Secolo« poroča, da so se šli 29. decembra v Rimu odposlanci intervencionistične stranke na pogovor o notranjem političnem položaju v Italiji. Po dolgem razpravljanju je bil sprejet dnevni red, ki zahteva energičnejšo notranjo politiko, ki nastopi s pogumom proti vsakemu poskusu, da bi se oslabil moralna moč dežele in ki jamči vzdržanje edinosti v bližnji intenzivnejši dobi.

Italijanski konteradmiral Pini pade.

Lugano, 31. decembra. O italijanskem konteradmiralu Piniju, poveljniku izvidne ladijske divizije, je sporočeno, da je padel. Pini je bil namestnik admiralskega šefa.

sarja, je umrl leta 1564. Njegova smrt je dala znamenje za novo vojno. Ivan Ziga Zapolya je napadel Zgornjo Ogrsko, ki je bila v dejanski posesti Habsburžanov, sultan Sulejman pa je z veliko armado napadel Siget ob Dravi. Dasi je imel Nikolaj Zrinjski, hrabri branitelj Sigeta, samo 2600 mož na razpolaganje, je Turkom vendar prizadejal ogromne izgube in končno dne 8. septembra 1566. pognal celo trdnjavo v zrak. Ker je bil dva dni poprej umrl sultan Sulejman, Turki pa so pri razstrelitvi trdnjave izgubili 3000 janičarjev ter, kakor rečeno, imeli že prej silne izgube, so opustili vojno in se umaknili. Odpeljali pa so seboj 80.000 civilnih ljudi.

V vojnah med Habsburžani in med Turki je zdaj nastal presledek, a mali boji obmeji so se vedno ponavljali. Ne da bi bila napovedana vojna, so Turki vdrl na Hrvatsko in pri Siksku je prišlo 22. junija 1593. do bitke, v kateri so zmagali Slovenci in Hrvatje pod vodstvom Herberta Auerperga ter uničili 12.000 mož turške armade. Šele po tej bitki je Turčija poslala napoved vojne in bojevanje, se je razprostrlo po celi Ogrski in Sedmograški ter je trajalo do leta

Boselli na potovanju.
Iz Lugana poročajo 29. decembra, da je ministrski predsednik Boselli odpotoval v Turin, kjer ostane štiri dni. Od tam gre v Florenco in bo imel tam govor povodom slavnostne seje tamkajšnje akademije. Iz Florence se Boselli vrne v Rim.

Vojni govor italijanskega notranjega ministra.

Lugano, 29. decembra. (Kor. u.) Notranji minister Orlando je imel povodom umestitve novega predsednika na mesto odstopivšega senatorja Malvana v mestnem svetu govor o točasnih težkočah svojega resorta. Govornik je končal z besedami: Vsi naši živali morajo biti sedaj bolj kot kdaj prej napeti in vse naše zmožnosti se morejo razmnožiti do parokizma, da se bo vodila vojna v tem delu svoje očitno bližajoče se rešitve z vedno večjo intenzivnostjo. Ljudi in metode, ki so doslej koristili, se morajo brezobzirno odstraniti, ako so postali trudni in nezadostni. Bistveno je, da se zmaga, da pa se zmaga, moramo znati brezpo- gojno vpirati se za trenutek dalje kakor sovražnik. Ta trenutek večjega in daljšega odpora ustvari oni odločilni element, ki poplača uporabljeno bogastvo, vse prestano trpljenje in vse krvave žrtve naših bratov in sinov in jih realno uveljavi. Zlasti radi prelitive krvi moramo vsi od najvišjega upravnega urada do mehanične delavnice zastaviti vso moč, da se bo vodila naša vojna vedno silnejše, toplejše in odločnejše.

Italijanski glas proti vojni.

Curia, 29. decembra. Turinska »Stampa« prinaša občno pozornost vzbujajoč članek proti vojni in zahteva, da se vojna konča zlasti iz gospodarskih ozirov. Ako se bo vojna nadaljevala, povzroči v Evropi splošen polom. Rodovi bodo uničeni, kar se čuti že sedaj na Francoskem. Vojna se mora končati. Ako se bo vojna še nadaljevala, bo došlo mir mir smrti in Evropa veliko pokopališče. List pravi h koncu: Ako se bomo še dalje vojevali, bomo sledili Samsonovi politiki v svetem pismu: Tempelj naših sovražnikov se ruši, ali mi ostanemo tudi pod razvalinami in ne moremo kot mrtvi uživati svoje zmage.

Boji na morju.

FRANCOSKA OKLOPNICA TORPEDIRANA.

Köln, 31. decembra. (Kor. urad.) »Kölnische Ztg.« poroča s švicarske meje:

Francosko mornariško ministrstvo sporoča:

Oklopnica »Gaulois« je bila 27. decembra v Sredozemskem morju od nekega podmorskega čolna torpedirana. Ladja se je potopila v pol ure. Ker je vladala do zadnjega trenutka na ladijski disciplini in so ostali pomorščaki hladnokrvni kakor tudi, ker so hitro dospeli patruljske ladje na kraj nesreče, znaša število žrtev samo 4 pomorščake, od katerih sta bila dva vsled eksplozije ubita.

Oklopnica »Gaulois« je bila zgrajena leta 1896., dolga je bila 118 m, široka 20 m, obsegala je 11.208 ton ter imela stroje s 15.100 konjskimi silami, ki so gonili ladjo s hitrostjo 18 milj na uro. Posadka je štela 639 mož. Oborožena pa je bila oklopnica s 4 topovi kalibra 305 cm, 10 topovi kalibra 14 cm, 8 topovi kalibra 10 cm in 20 topovi kalibra 47 cm.

1606. Pri Zitva - Toroku sklenjen mir pa ni na posestnem stanju na Ogrskem nič izpremenil, le plačevanja letnih 30.000 cekinov se je cesar iznebil s tem, da je sultanu plačal enkrat za vselej 200.000 tolarjev. Ta mir je bil prvi, ki ga je sklenila Turčija, ne da bi ji bil prinesel kakršnokoli korist in zato pravijo zgodovinarji, da datira od te mirovne pogodbe nazadovanje turške oblasti v Evropi.

Ta mir je trajal še dlje, nego je bilo dogovorjeno, kajti cesarji so imeli dosti opraviti z verskimi boji, ki so se bili vneli na Nemškem, Turčiji pa so notranji nemiri ter boji s Perzijo in z beneško republiko onemogočali vsako akcijo v Evropi.

Šele leta 1661. so se Turki zopet postavili proti cesarju. Povod sta jim dala kneza Kemenyi in Apafy, ki sta se trgala za Sedmograško, in dasi je cesarska armada 1. avgusta 1664. turško armado popolnoma porazila, so se vendar razmere tako razvile, da je bil cesar vsled nevarnosti, ki mu je grozila iz Francije, primoran, skleniti zanj neugoden mir. Apafy je dobil Sedmograško, Turki pa so pridobili dve ogrski trdnjavi.

(Dalje prihodnje.)

LISTEK.

Carigrad.

Kadar se pri čitanju uradnih vojnih izvestij in pri pregledovanju zemljevida ustavi oko na onih krajih, koder se zdaj vrše boji z rumunsko armado, se pač vsakdo sponja tudi turške prestolnice, staroslavne Carigrada. Ni namreč dvoma, da je Rusija zapletla Rumunsko poglavitno zaradi tega v vojno, da si zopet enkrat odpre pot čez Donavo in na Balkan, da zopet enkrat poskusi uresničiti svoje starodavno hrepeneje in dobiti Carigrad ter si skozi Bospor in Dardanele odpreti pot v Sredozemsko morje.

Že sedmič ponovi Rusija ta poskus, že sedmič izteza roke po Carigradu, kakor bi bila hipnotizirana gleda na Bospor in na Dardanele in poročila pravijo, da pripravila veliko armado, ki naj poskusi njenim načrtom jako nevarne velike in uspešne akcije Falkenhaynovih in Mackensenovih armad paralizirati.

Takozvano »orientalno vprašanje« se je pojavilo v evropski politiki

že tedaj, ko so Turki prišli čez Dardanele in zavojevali Balkan. Po razbitju grškega cesarstva in zavzetju Bizanca, sedanjega Carigrada, se je turško gospodstvo razširilo daleč v Evropo, nad današnjo Rumunijo, nad vso južno Rusijo in nad največji del Ogrske, a lahko še reče, da datira orientarno vprašanje šele od bitke pri Mohaču, dne 29. avgusta 1526. in da je bilo ta dan rojeno nasprotje med Rusijo in med Avstrijo na eni strani ter med Turčijo in njenimi slučajnimi zavezniki na drugi strani. V bitki pri Mohaču je namreč padel ogrski kralj Ludovik II. Ogrski stanovni so izvolili za kralja svaka padlega svojega vladarja, brata cesarja Karel V., avstrijskega nadvojvodo Ferdinanda. Izvolili so Ferdinanda poglavitno zaradi tega, da si pridobe pomoč avstrijske armade za boj proti Turkom, ki so imeli v posesti največji del Ogrske. A večji del ogrskega plemstva ni bil zadovoljen iz izvolitve Ferdinanda ter je proglasil Ivana Zapolya za kralja in poklical na pomoč Turke. Sultan Sulejman II. je udril z veliko armado na Ogrsko in s tem se je začel boj med hišo Habsburžanov in med Turki, ki je s pogostimi presledki trajal

Boj za črto ob Seretu.

Vojaški strokovnjaki poročajo, da se je pričel boj za črto ob Seretu. Rusi opirajo svojo defenzivo na mostišča Macin, Braila, Namolasa in Focsani. Najbližji odločitvi je boj za Macin, ki krije dohode preko Donave na Brailo. Macin je obdan od precej visokih gričev, kjer se nahajajo močno utrjene ruske pozicije. Posebno važno je mostišče Braila, ki je južno glavno oporišče obrambne črte ob Seretu, ki zapira Donavo in dohode ob izlivu Sereta ter h Galaču. Braila je obdana od močno utrjenega pasu, obstoječega iz več obrambenih črt, katerih najskrajnejša poteka od Cincea (14 km jugozapadno Braila) čez Latinul ob Buzeu na doljeni Seret. Ravno tako močno je utrjeno oporišče Focsani. Obrambna črta gre tu od Martinesti ob dolenjem Rimniculu čez Plainesti in ob Rimni do zapadno kraja Odobesti. Tudi tu so se umaknili Rusi že za obrambno črto.

Boj za črto ob Seretu bo velik boj. Rusi dovažajo na fronto še vedno nova ojačenja ter se očitno pripravljajo na skrajno obrambo.

Milan, 30. decembra. (Kor. ur.) »Corriere della sera« komentira poročila z romunskega bojišča takole: Sovražna ofenziva ob meji Moldave, na nekako 20 km široki fronti, skuša odločiti ruske čete, ki drže zasedene doline Trotusa in Bistrice, od ruskih čet, ki se boreč se umikajo v romunski ravnini proti črti ob Seretu. Učinek takega prebitja bi bil dvojen: Rusi, ki operirajo v ravnini, bi bili vsled pritiska na svoj desno krilo prisiljeni, da se hitreje umaknejo proti Seretu; a tudi Rusom, ki operirajo v sedmograških Karpatih, bi bilo levo krilo ogroženo in bi jih ogrožanje njih zvez s črto ob Seretu prisililo opustiti zapadno stran loka ob Seretu ter bi se na hitro morali umakniti tudi v Bukovini.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 1. januarja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Samo na romunsko-ruskih frontah živahno bojno delovanje.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

30. decembra. Romunska fronta. V severovzhodni Dobrudži trajajo operacije. Na vzhodnem Vlaškem prodirajo naše divizije severno od reke Calmatuju.

31. decembra. Romunska fronta. V Dobrudži smo potopili s svojim topovskim ognjem sovražno vlačilno ladjo. Pri Tulceji smo metali bombe na pristanišče in ladje. Pri Sulini smo konstatirali, da je bil neki sovražni transportni parnik zadet. Napad na mostišče Macin traja. Po trdovratnem boju smo zavzeli višino 169 vzhodno od Macina in v njej 200 moč ter vplenili 4 gorske topove in 5 strojnih pušk. Na vzhodnem Vlaškem so prekoračili naše divizije železniško progo Buzeu-Braila ter stoje sedaj 18 km pred tem mestom.

RUSKO URADNO POROČILO.

28. decembra. Sovražnik je pričel z znatnimi silami na fronti od vasi Glashütte do Soosmezó z ofenzivo in zasedel, potem ko je potisnil naše moštvo nazaj, del višin severno in južno Doftianega in doline Oitoza, vzhodno Soosmezó. Boj se tamkaj nadaljuje. Sovražna ofenziva je bila južno Soosmezó po našem ognju ustavljena.

28. decembra. Romunska fronta. Naše čete so bile pod pritiskom sovražne premoči na odsek od železniške progi v ozemlju Rimnicu-Sarata potisnjene nazaj in prisiljene da so se umaknile proti reki Rimnik. Sovražni napadi ob Donavi so bili odbiti z velikimi izgubami. Zapadno Vizirula so pri odbijanju sovražnih napadov posebno odlično sodelovali angleški oklopni avtomobili. Izbili poveljnik angleškega avtomobilskega oddelka je bil dne 26. t. m. ranjen, ko je bil odbil napade sovražnika, vendar pa je dne 27. t. m. klub temu zopet prevzel vodstvo oklopnih avtomobilov, ki so pogladi sovražnika v breg. — Fronta v Dobrudži. Napadi sovražnika na našo fronto so bili povsod odbiti po naših ognjih, izvemši prvi vasi Rachel, ki jo je zasedel sovražnik.

30. decembra. Romunska fronta. Sovražnik je ljuto napadel ob gorenjem toku reke Casinu, ob meji Moldavije in zapadno od Sovogov. izvirkov Susite ter ob Putni, zapadno od vasi Coza. Močni sovražni oddelki, podprti od težke in lahke artiljerije so nadaljevali ljuto napade severovzhodno od Rimnicu-Sarata ter izvršili ob železniški

sunek. Tu se je sovražniku posrečilo polastiti se vasi Bordeassee ob reki Rimnicul.

Nemško letalo nad Sulino.

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Neki nemški hidroplan je obložil 29. decembra pristaniške naprave in sovražne ladje v pristanišču Sulini z bombami ter zadal neki transportni parnik.

Makedonska fronta.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

30. decembra. Makedonska fronta. Slaboten artiljerijski ogenj na nekaterih odsekih fronte. V pokrajini pri Bitolju živahno delovanje v zraku. Vzhodno od Bitolja smo zbili neko sovražno letalo. V ravnini pri Serezu slabotno delovanje patrulj. Nad Dramo brezuspešno delovanje sovražnih letal.

31. decembra. Makedonska fronta. Ob Strumi slaboten artiljerijski ogenj in brezuspešno delovanje sovražnih poslednjih čet.

Bitolj v ognju nemških topov.

Milan, 30. decembra. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Soluna: Novo prispele nemške in bolgarske čete ter baterije srednjega kalibra bombardirajo Bitolj trajno in sistematično. En sam dan je bilo v mestu porušenihih 100 hiš. Sovražni letalci izvajajo opetovane izvidne polete nad Solunom.

Radoslavov o položaju Bolgarije.

Sofija, 31. decembra. (Kor. urad.) V večerajšnji večerni seji sobranja je podal ministrski predsednik Radoslavov v koncem debate o budetu zunanega ministrstva nastopne izjave o splošnem položaju Bolgarije: Zagotavljam, da je delo Bolgarije dopolnjeno. Onim, ki trdijo, da preveč zahtevamo, odgovorjam, da mi nismo šivini. Poznamo zahteve bolgarskega naroda. Iz kraljevskega manifesta povodom vojne napovedi so vam znane zahteve Bolgarije in radi tega se ne smatram za obvezanega, da bi odgovarjal vsakemu govorniku. Glede kritike opozicijskih govornikov, ki so se izrekli proti prekoračenju Donave s strani bolgarskih čet, je izrekel ministrski predsednik, da je bil ta prehod izveden po ukazu bolgarskega vrhovnega poveljstva, ki je bilo tega mnenja, da mora romunska armada onostran Donave biti porazena in uničena. Bolgarska armada pravi Radoslavov, je dala našim zaveznikom dragoceno podporo, katero so ti tudi popolnoma priznali in je dostavil: Mi smo s svojimi zavezniki edini v vseh točkah. V nadaljnjem izjavljanju je rekel Radoslavov: Vsi nemški in avstro - ogrski oficirji, ki se nahajajo v Bolgariji, so podvrženi bolgarskemu armadnemu vrhovnemu poveljstvu. To izjavljam imenom vlade. V odgovor na kritiko več govornikov o raznih vladnih dejanjih je rekel ministrski predsednik: Zaupajte nam. Glede vprašanja mirovne ponudbe je izjavil Radoslavov, da je bila ponudba sprejeta z navdušenjem tudi v nevturalnih deželah, za Svico tudi v škandinavskih deželah, in je dostavil: Informiran sem, da tudi Nizozemska in Španija se pridružujeta podpiranju koraka predsednika Wilsona. Mi smo pripravljeni, je nadaljeval ministrski predsednik, skleniti mir, kajti mi hočemo končati vojno. Dali bomo privolitve imenom človeštva in v blagor vseh narodov. Ministrski predsednik je končal: Imam v rokah akte, ki dokazujejo, da naši sovražniki priznavajo našo pravico do tega, kar zahtevamo. Izjava Radoslavova je bila sprejeta z dolgotrajnim odobravanjem in na to je bil dovoljen budget zunanega ministrstva.

Izmišljena poročila iz Črne gore.

Iz vojnega časnikarskega stana javljajo: »Corriere d'Italia« poroča, da je v Črni gori znova izbruhnilo revolucionarno gibanje, vsled česar je prišlo z avstro - ogrskimi posadkami do opetovanih konfliktov. Ta vest je popolnoma izmišljena. Na 2. že mesec ne prišlo v celi deželi do nikakega kršenja javnega reda in miru. Prebivalstvo polagoma uvideva, da skrbi c. in k. vojna uprava izključno le za blagostanje dežele in da postopa, kjerkoli je mogoče, skrajno milo. Že odrejena vrnitev vseh duhovnikov je dokaz, da vojna uprava dobro misličem elementom med prebivalstvom zaupa. Ako bi obstajalo revolucionarno gibanje, bi vojna uprava tega koraka, ki je zajedno akt milosti, ne bila storila.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

28. decembra. Zapadna fronta. Sovražna težka artiljerija in možnarji so bombardirali odseke naših pozicij vzhodno od Žarkova v okolici Pjenjakov, kjer so naši strelski jarki razdejani, kakor tudi odseke pri Harbuzovu. V gozdu pri Hulačevih in pri Avgustovki, kjer se Naračevka na levi strani izliva v Zloto Lipo, so dospeli naši izvidniki na vzhodni breg v bližini vasi Svistelniki, pregnali sovražne čete ter prinesli na naš breg material za žične mreže in bodeče žice. S svojim ognjem smo ustavili sovražne poskuse prekoračiti Dnjester jugovzhodno od Haliča pri Sjemkovcih.

30. decembra. Zapadna fronta. V pokrajini severno od Koldiševskega jezera so napadli naši izvidni oddelki neko sovražno stražo ter vjeli več mož. Ob Oginskem prekopu, južno od Novinke, je del naših izvidnih čet napadel neko častniško postojanko z bajonetom. Nasprotnik je zbežal ter pustil vjete in ranjene v naših rokah. Naša artiljerija je razpršila z dobro namerjenim ognjem tri sovražne stotnije, ki so se gibale v dolini zapadno od vasi Prešovce, zapadno od Zborova. Ob Bistrici je napadel naš izvidni oddelki sovražni naprej moleči jarek v okolici vasi Pasikov, pomiril del posadke z bajonetom in vjel ostale branitelje. Napad, ki so ga smatrali Avstrijci kot veliko naše podvzetje, je provzročil na sovražni strani večurno neurejeno artiljerijsko streljanje. Ravno tam je obstreljevala naša artiljerija neko sovražno baterijo v poziciji južno od vasi Ribna. Ob meji Moldavije v pokrajini severno in južno od doline Oitoz je sovražnik trdovratno napadal naše pozicije. Z opetovanimi sunki se je sovražnik posrečilo vzeti nekaj višin ter potisnil naše čete nekoliko nazaj proti vzhodu. Naše čete so se zakopale v novih pozicijah severno od vasi Harje in vzhodno in južno od vasi Sosmezó.

Ruski armadni poveljniki.

»Berliner Tageblatt« navaja sledeče ruske armadne zapovednike (od Rige do Donave): Ruski, Evert, Radko Dimitrijevič, Rodišnjevič, Litvinov, Gurko (po drugi verziji Dragomirov), Rogozo, Smirnov, Brusilov (šef generalnega štaba mu je general Klembovskij) s podpoveljniki Kaledinom in Leščikom, romunska fronta se nahaja pod poveljstvom romunskih generalov Presana, Culceria, Ilesca, Culca in Brocineria. (V zadnjem času se je poročalo, da so tudi to fronto prevzeli ruski generali pod vrhovnim zapovedništvom gen. Saharova. Op. ur.)

Demonstracija pred angleškim veleposlaništvom v Petrogradu.

Dunaj, 30. decembra. (Kor. ur.) Iz Berlina poročajo: Švedski potniki, ki so prispeili iz Petrograda v Stockholm, pripovedujejo, da so prišli 10. decembra velike množice ljudi pred palačo angleškega veleposlanika v Petrogradu, kjer so pobile okna, vdrle v poslopje in demofirale pohištvo.

Poljsko vprašanje.

Nov cesarjev manifest o ureditvi ujedinjene Poljske?

Berolin, 31. decembra. »Daily Telegraph« javlja iz Petrograda: V kratkem izide carjeva naredba, ki bo razglasila statut za organizacijo ujedinjene Poljske (ki jo mora Rusija še le osvojit). Za podlago temu statutu bodo služile svoječasne izjave velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča in ruske vlade.

Zahteve poljskega narodnega odbora v Varšavi.

Krakov, 31. decembra. »Nowa Reforma« poroča iz Varšave: Poljski narodni odbor je v svoji zadnji plenarni seji sklenil:

1. da prizna poljski državni svet, ki se bo v najbližnjem času konstituiral kot provizorično vlado, ki jo hoče v vsakem oziru podpirati;
2. priporoča državnemu svetu, da razširi svojo kompetenco na vse panoge uprave ter se energično zavzame za organizacijo poljske armade.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

29. decembra. Perzijska fronta. Zavrtili smo napad, ki so ga izvršili Rusi na kraj Subaši, 50 km severozapadno od Hamadana. Sovražnik se je umaknil v severovzhodni smeri. V noči od 26. na 27. t. m. so poskusili Angleži napasti z granatami našo pozicijo ob kanalu Garaf. Zavrtili smo jih. Vplenili smo dva zrakoplova, napolnjena z bombami.

Zapadno bojišče.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

29. decembra zvečer. Med Aisno in Aiso je naperila naša artiljerija uničujoč ogenj na nemške naprave v okolici Quennevieresa. Patrulje so vdrle v močno sestreljene, od Nemcev opuščene jarko. Na levem bregu Mose je sovražnik popolnoma silno obstreljeval pozicije med Moso in Avocourtom. Na raznih točkah te fronte smo ustavili poskušene napade z ročnimi granatami. Sicer povsod topovski ogenj s presledki.

30. decembra popoldne. V Champagni smo z ognjem razpršili sovražni oddelki, ki je poskusil v okolici Beau - Sejoura odstraniti po živahni strelski pripravi, neko našo malo postojanko. Zapadno od Tahura smo izvršili nenađen napad na sovražne strelske jarko, ki se je popolnoma posrečil. Na levem bregu Mose je bila noč razmeroma mirna. Z ostale fronte ni poročati ničesar.

Belgijsko uradno poročilo.

29. decembra. Obojestransko artiljerijsko delovanje južno od Dixmuidna in v pokrajini pri Noordshoutu. Namerili smo posrečen ogenj na Mercken.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

29. decembra. Izvršili smo uspešen sunek v sovražne črte vzhodno od Le Sarca ter našli, da so bili jarki vsled našega obstreljevanja močno poškodovani. Južno od Ancre in v bližini Berlesa se je artiljerijsko delovanje zopet močno pričelo.

Francoška poveljniška mesta.

»Petit Parisien« poroča, da je provzročil poslanec Accambay v petkovi seji zbornice prav vihar. Izjavil je v interpelaciji, da je dekret, ki podeljuje Joffru dostojanstvo maršala, nepostaven.

Lyautey je v svojem prvem govoru branil Joffra.

»Gaulois« pravi, da bo državne-mu podtajniku Renéju Besnardu poverjena naloga, da zastopa vojnega ministra Lyauteya v zbornici pri parlamentarnih debatah.

Važne konference v Londonu.

»Lokalanzeiger« poroča preko Haaga 30. decembra. Večera je obiskal ameriški veleposlanik ministrskega predsednika Lloyda Georgea, ki je nato sprejel več drugih veleposlanikov. Pričakovati je važnih ukrepov.

London, 29. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša: Tekom zadnjih treh dni so se vršile v Londonu stalne konference članov angleške vlade s finančnim ministrom Ribotom, mu-nicijskim ministrom Thomasom in drugimi zastopniki francoske vlade. Vršil se je natančen razgovor o točkah, ki interesirajo obe vladi, in dosežen je bil popoln sporazum.

Civilna mobilizacija v Franciji.

Pariz, 29. decembra. (Kor. ur.) Senator Henry Beranger je vložil zakonski načrt glede mobilizacije civilistov in uvedbe narodnih delavnišil v Franciji in v kolonijah. Mobilizacija civilistov naj bi obsegala vse državljane od 17. do 60. leta.

Ententa zahteva od Grške zadoščenja.

Atene, 1. januarja. (Kor. urad.) Reuter. Italijanski poslanik Bosdari je izročil zunanemu ministru noto, ki zahteva zadoščenje za dogodke 1. in 2. decembra 1916. ter stavi še druge zahteve.

Gunariz proglašajo, da je življenje kralja Konstantina v nevarnosti.

Ženeva, 1. januarja. V Larisi je govoril bivši min. predsednik Gunaris ter je poudarjal, da se morajo vsi patriotični Grki zbrati okoli kralja, katerega življenje da je vsled sovražnih spletk v stalni nevarnosti.

Revolucija proti kralju se zopet širi.

Berlin, 31. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Otočar Psara in Imbros sta se pridružila Venizelosu ter sta proglasila, da kralja Konstantina ne smatrate več za pravega vladarja Grške.

Grške čete zapuščajo tajno Peloponez?

Ženeva, 31. decembra. »Temps« poroča: Francoske stražne ladje so zaslegle blizu Patrasa grško jadnico, katera je vozila grške čete iz Peloponeza na sever.

Agitacija proti ententi na Grškem.

Ženeva, 31. decembra. Pariški listi javljajo, da se razpoloženje proti ententi in oficirskih in dvornih krogih v Atenah vedno bolj ponastruje. Visoki grški častniki so pod vodstvom generala Kallianea sprejeli go-

solucijo, ki zahteva, da naj grška vlada napove ententi vojno. Kraljica Sofija je darovala 8000 drahm za svoje grških rezervistov, ki so bili pri spopadih 1. decembra ubiti. Grška vlada je prepovedala rekvizem za ob isti priliki ubite Venizeliste.

Obstreljevanje Tenedosa.

Carigrad, 30. decembra. (Kor. urad.) (Agence tel. Milli.) Glavni stan sporoča: Artiljerija je začela uspešno obstreljevati od sovražnika zasedeni otok Tenedos. Neki naš aeroplan se je uspešno udeležil obstreljevanja. Sovražnik je razobesil grško zastavo in zastavo Rdečega križa, da bi prenehali streljati.

Razne politične vesti.

= Nagodba z Ogrsko sklenjena. Dunaj, 2. januarja. (Kor. urad.) Današnji dunajski listi prinašajo iz političnih krogov vest, da je nagodba med avstrijsko in ogrsko vlado sklenjena.

= Ministrski predsednik grof Tisza je imel na novega leta dan govor, v katerem je rekel, da prememba v osebi ministra zunanjih del ne pomeni nikake premembe zunanje politike. Prememba v avstrijski vladi pomeni osredotočenje političnih in centripetalnih elementov za utrditev dualizma in paritete med Avstrijo in med Ogrsko. Taka smer sme vedno računati na podporo ogrske vlade. — Obširno je potem grof Tisza razpravljajal o romunskem vpadu na Sedmograško in o mirovni akciji centralnih držav, rekoč: Če bi naši nasprotniki nadaljevali klanje, nas ne bodo našli nepripravljeni. Boj se bo nadaljeval, dokler nasprotniki ne spoznajo, da nimajo nobenega upanja na uspeh, ali dokler se dotični narodi sami ne upro svojim vladam in naredbe konec vojni.

= Odlikovanje grofa Tisze. Cesar je povodom svojega kronanja imenoval ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo za majorja ter mu je podelil briljante k velikiemu križu reda sv. Stefana, najvišje odlikovanje, ki ga more dobiti avstro-ogrski državnik. — Hrvatskega barona Skerleca, ki dosedaj ni pripadal armadi, je imenoval cesar za poročnika.

= Spremembe v zunanjem uradu. »Zeit« poroča iz Budimpešte, da bo za prvega sekcijskega načelnika v zunanjem uradu imenovan bivši poslanik v Belgradu grof Forgach. Madžar. Dosedanji I. sekc. načelnik baron Macchio postane najbrž ravnatelj cesarjeve kabinete pisarne.

= Stranke v gospodski zbornici. Kakor smo že poročali je imel dne 10. decembra volilni odbor konservativnega veleposlstva na Češkem sešestanek, na katerem je sedanjí ministrski predsednik grof Clam - Martinic predlagal resolucijo, ki je obsegala tako splošno sodbo o čeških strankarskih pojavih, da jo je večina somišljenikov grofa Clam - Martinica odklonila. Posledica tega je bila, da so grof Clam - Martinic in nekateri tovariši izstopili iz organizacije čeških veleposlancev. Kaže se, da to ne ostane brez vpliva na strankarske razmere v gospodski zbornici. Češki člani gospodske zbornice se nameravajo kolikor toliko ločiti od desnice v gospodski zbornici in pristopiti klubu čeških državnih poslancev. Govori se tudi, da nočeta veleposlanski skupini, ki ju vodita grof Clam - Martinic in dr. Baerenreither, pri prihodnjih volitvah skupno nastopiti, kar bi seveda znatno vplivalo na vse politične razmere.

= Še enega nemškega ministrskrajana, ki bi zastopal interese nemškega prebivalstva in alpskih dežel, zahteva poslanec Kraft v nedeljski »Tagespost«, češ, alpski Nemci so bili dosedaj znani vsled svoje resignacije polne čednosti, v bodoče pa se bo moralo za nje bolj skrbeti. Kajti, pravi poslanec Kraft, pozicija alpskih Nemcev ob italijansko-jugoslovanski meji se dotika bodočih evropskih problemov: gospodstva ob Adriji in gospodarskih in političnih odnošajev napram Balkanu. Sicer da je sedelo v kabinetih že mnogo nemških ministrov iz alpskih dežel, toda medtem, ko so drugorodni ministri imeli vodno majžje stike s svojimi rojaki in svojimi deželami, so imeli nemški ministri iz alpskih dežel vedno le interese celokupne države pred očmi...

= Za pridruženje čeških meščanskih članov gospodske zbornice Češkemu »Svazu«. V čeških političnih krogih se vrši akcija, ki skuša doseči, da naj bi se jednotlivni češki parlamentarni organizaciji, v kateri so kakor znano, združene vse češke stranke, pridružili tudi češki meščanski člani gospodske zbornice, kakor se je to zgodilo pri Poljakih. Tudi med nemškimi strankami in nemškimi meščanskimi člani gospodske zbornice

obstoja, kakor je razvidno iz zadnjih dogodkov, najintimnejši politični stiki.

= »Avstrijski državljani«. Madžari vedo veliko več o avstrijskih razmerah, kakor mi Avstrijci sami. Od madžarskih listov čujemo, da vživa ministrski predsednik grof Clam-Martinic brezpogojno zaupanje dvora, da se bo v parlamentu opiral na nemške nacionalne in na nemške krščanske socialce, da pa sme računati tudi na podporo hrvatsko-slovenskega kluba in poljskega kluba. Tudi Čehi ne bodo proti njemu zavzeli ostrega stališča. Ministrski predsednik ne bo delal ne nemške, ne češke, ne poljske politike, ampak avstrijsko politiko in je glavni njegov cilj ustvaritev »avstrijskega državljanca«.

= Vojni cilji nemške industrije. Organizacije nemške industrije in nemškega veleposredstva so izročile majnika meseca 1. 1915. drž. kanceliji obširen memorandum, v katerem so označile nemške vojne cilje. O tem memorandumu se je razvila živahna diskusija, ne da bi bila širši javnosti njega vsebina znana. Še le sedaj je nemška vlada dovolila, da se sme memorandum objaviti. Spomenica poudarja, da mora postati Nemčija po vojni na znotraj in na zunaj močnejša. Predvsem je treba sovražnike gospodarsko in vojaško tako oslabiliti, da bodo morali za doglede čas ostati mirni. Nemčija si mora ustvariti izdatno kolonialno posest, mora zagotoviti razvoj svoje trgovine ter nadomestiti vojne izdatke s primerno vojno odškodnino. Predvsem pa si mora zboljšati evropsko podlago svojega obstoja v sledečih smereh: Belgija mora postati vojaško in carinsko-politično od Nemčije odvisna, njena denarna, bančna in poštna uprava se mora urediti po nemških zakonih, belgijske železnice in kanali se morajo uvrstiti v nemško prometno omrežje. Francija mora odstopiti Nemčiji obrežje ob Atlantskem oceanu od belgijske meje do izliva Somme s primernim zalednjem. Nemčija se ora polastiti tudi vzhodnih francoskih trdnjav zlasti Belforta in Verduna ter pobočja Vogeov, takisto rudnikov v Brely, ter v departementih du Nord in Pas de Calais. Na vzhodu mora Nemčija anektirati obsežna ozemlja, predvsem ruske province ob Vzhodnem morju. Prebivalstvo anektiranih pokrajin pa ne sme dobiti nikakega političnega vpliva na Nemškem in gospodarska sredstva v novih deželah zlasti srednja in velika posestva morajo preiti v nemške roke. Lastnike teh posestev mora odškodovati Francija in Rusija. Rusija naj plača Nemčiji vojno odškodnino s prepustitvijo obsežnih posestev, kjer bo naselili nemške kmetje. Spomenico so podpisale naslednje organizacije: Bund der Landwirte, Deutscher Bauernbund, Bund der christlichen deutschen Bauernvereine, Zentralverband deutscher Industrieller, Bund der Industriellen, Reichsdeutscher Mittelstandsverband, Konservativni, nacionalno-liberalni in vsenemški krogi so spomenico odločno zagovarjali in jo deloma še danes zagovarjajo. Dvomiti pa ni, da je Nemčiji škodovala. Rese-dilo je prišlo namreč že lani sovražnikom v roke. Ti so razširili spomenico v vseh jezikih, zlasti v nevtralnih državah, kot dokaz, da hoče Nemčija nadvladati v Evropi.

Novoletno voščilo armade cesarju Karlu.

Dunaj, 1. januarja. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo:

Nj. c. in kr. visokost feldmaršal nadvojvoda Friderik je poslal Nj. Veličanstvu cesarju in kralju ob Novem letu v imenu vojske in mornarice tole brzojavno voščilo:

Vaše Veličanstvo!

Kot Vašega Veličanstva namestnik v vrhovnem armadnem poveljstvu in kot činovno najstarejši feldmaršal prosim zvesto pokorno Vaše Veličanstvo, da smem ob Novem letu predložiti v globokem spoštovanju voščila na bojišču stoječe oborožene sile in vojnega brodogradstva. Po božji previdnosti Ste bili Veličanstvo ravno preteklo leto poklicani iz srede za domovino se boreče in krvave vojske k vladanju. Med boji, s katerimi se sme bojna sila leta 1916 ponašati, so najlepši za vedno zvezani s poveljniškim imenom Vašega Veličanstva. Ljubezen in spoštovanje, s katerim so avstro-ogrski vojščaki povsod pozdravljali svojega zmagovitega prestolonaslednika, spremljajo Vaše Veličanstvo od prvega dneva vladanja v vsem delu in vsej skrbi. Naj bi Vaše Veličanstvo videlo v tej molitvi ljubezni in nadejnosti vseh

ki nosijo vojaško suknjo, gotovo jamstvo za to, da bo avstro-ogrski brambna sila na kopnem in na morju svoje staroslavne zastave visoko spoštovala do zmagovitega izzvenenja velike in težke borbe.

Njegovo Veličanstvo je blagovolilo nato odgovoriti.

Globoko ginjen sem sprejel voščila sreče in blagoslova ki Ste mi jih v imenu tako blizu mi stoječe vojne sile nakopnem in na morju povodom Novega leta sporočili. Spomin na skupaj preživljene dneve polne bojev, zavest visokih činov. Mojih vrlih junakov tvorijo ravno tako nerazrušno vez skupnosti, kakor bom vedel vsakdar ceniti, kako neveljive zasluge ste si Vi v tem svetovno-zgodovinskem času iztekli. Moj vojnogospodarski pozdrav spremelja Moje junake. V njih vrstah stoje Moji narodi, katerim bo vsemogočni, nad vse pravični bog milostno naklonil blagoslov miru. V njem leži naše zaupanje, ob njegovi vsemogočnosti in ob naši sili se bo razbil vsak sovražni napor.

Karel.

NOVOLETNO POVELJE CESARJA VILJEMA.

Cesar Viljem je izdal na armado in mornarico sledeče povelje:

Moji armadi in mornarici! Zopet je za nami leto vojne, polno bojev in žrtve, bogato uspehov in zmag. Nade, ki so jih stavili sovražniki v l. 1916, so se izjalovile. Vsi njihovi navalni na vzhodu in na zapadu so se razbili ob Vaši hrabrosti in udanosti! Najnovejši zmagoslavni pohod skozi Romunijo je po božji previdnosti zopet ovenčal Vaše zastave z neminljivimi lavorikami. Največja pomorska bitka sedanje vojne, zmagi pri Skagerraku in poguma podjetja podmorskih čolnov so zagotovili moji mornarici za vse čase zmago in občudovanje. Vi ste zmagovali na vseh bojiščih na morju in na kopnem! Z neomajnim zaupanjem in ponosno zavestjo se ozira hvaležno domovina na Vas. Brezprimerno bojeviti duh, ki živi v Vaših vrstah, Vaša žilava neutrudljiva zmagovalna volja, Vaša ljubezen do domovine so mi porok, da bo ostala tudi v novem letu zmagi pri naših zastavah. Bog bo i nadalje z nami!

Veliki glavni stan, 31. decembra 1916. Viljem.

Amnestija za vojaške kazni.

Izdana je bila amnestija, ki obsega te-le določbe:

A. Vsem vojaškim osebam, ki so bile pred 1. januarjem 1917. od sodišč skupne brambne sile obsojene na kazni na prostosti in katerim se je kazni prekinila ali odložila, se vsa kazni ali pa še neprestani del kazni odpusti, če, so tako nastopile pred sovražnikom, da je smatrati, da so izbrisale svojo krivdo. To presoja poveljnik, ki je nastopil za sodbo v prvi instanci.

B. I. Vsem osebam, ki so bile pred 1. januarjem 1917 od takega sodišča obsojene na zapor do 3 tednov ali na globo do 200 K, se kazni odpusti v kolikor še ni izvršena.

II. Obsojenec, obsojen od 3 do 6 tednov ali od 200 do 400 K, se spregleda kazni:

a) če še niso bili 16 let stari, ko so izvršili kaznjivo dejanje in če dejanje ne izvira iz zlobnosti, marveč iz pomanjkanja vzgoje in nadzorstva, b) ženam in vdovam vojščakov, če so storile dejanje v času, ko je bil mož v vojni.

III. Kazni na prostosti in globo se spregledata, če v zgoraj navedenih slučajih kazni na prostosti in eventualno podaljšanje kazni vsled neplačanja globo pod I. ne presega treh tednov, pod II. pa ne 6 tednov.

C. Vsem osebam, ki so bile obsojene do treh mesecev ali na višjo globo, se kazni sama sicer ne spregleda, spregledajo pa se jim posledice kazni v trenutku, ko so kazni prestali ali plačali globo.

D. Isto velja, če obsodba pred 1. januarjem sicer še ni bila pravomočna, a stopi v veljavo, ker ni bilo pritožbe proti krivdoreku ali kazni, ker se pritožba preklicala, ali če samo od obtožitelja vložena pritožba ni imela uspeha. Enako, če dobi na bojišču ali na morju izrečena kazni naknadno pravno moč vsled potrditve pristojnega poveljnika.

E. Amnestija ne zadeva:

a) kazni zaradi navijanja cen in oduševstva, niti ne

b) oseb, ki so bile že prej kaznovane na prostosti, razen če je zapor smatrati le za nadomestilo za globo.

F. Vojno ministrstvo sme predlagati še posebej v pomiloščenje večje število oseb, ki bi sicer ne bile deležne amnestije, a se zde sicer vredne milosti, zlasti take, katerih rodbine so vsled vojne mnogo trpele, in take, ki so imele veliko škodo na premoženju.

Tudi glede žen in vdov vojakov, če so storile kaznjivo dejanje potem, ko je mož umrl ali bil kot invalid odpučen, odkar ga pogrešajo ali je bil vjet, sme vojno ministrstvo predlagati posebno milost.

G. Glede teh pod F. 1. odstavek navedenih obsojenecv morajo pristojni poveljniki iti kolikor mogoče daleč v svoji pravici za pomiloštev.

H. Disciplinarne kazni, izrečene pred 1. januarjem 1917, se popolnoma spregledajo.

Pomorska bitka na Otrantski cesti.

Iz opisa mornariškega sotrudnika »Pester Lloyd«:

Mala flotila naših rušilcev je dosegla v noči od 22. na 23. december uspeh, ki je znamenit v morskem pogledu. Po Otrantski cesti se premikajo italijanski transporti za Albanijo, kar je vzrok, da naši podmorski čolni pogosto obiščejo to morskopokrajino. V obrambo Otrantske ceste križarijo tam okoli italijanski oboroženi nadzorovalni parniki. To so ribiški ladje podobna vozila z znatnimi topovi oborožena. Marsikateri tak parnik so že uničili naše pomorske bojne sile. V varstvo teh parnikov pa imajo Italijani v posameznih pristaniščih rušilce, pripravljene, da jim prihrane na pomoč v najkrajšem času. Kot taka oporišča prihajajo v poštev v prvi vrsti Brindisi, Valona in Otranto. Iz vseh teh treh krajev se more z brzimi rušilci doseči središče Adrije na zvezni črti Brindisi-Semeni v eni uri približno. Zatorej je položaj tak, da morejo Italijani tamkaj prisiliti avstro-ogrsko bojno silo na morju k boju. Štirje naši rušilci, počasnejši in manj oboroženi kakor italijanski »Indomito«, 600 ton in 30 do 35 morskih milj hitrosti na uro, so napravili sunek v Otrantsko cesto. Zadelo so na dva nadzorovalna parnika, katera so potopili. Italijani so pozvali pomoč. Šest rušilcev sile tipa »Indomito« je zaprlo naši flotili povratek. Eden italijanski rušilec je bil hitro zažgal. Nadaljni boj se je odigral na kratko razdaljo. Tekom boja so bili najmanj trije italijanski rušilci težko zadeti in so zbežali. Eden izmed njih je bil posebno težkega neznanega tipa. S preopreditvijo treh težko poškodovanih rušilcev je bilo boja konec. Ostali dve ladji, ki sta bili mogoče tudi težko zadeti, se nista spustili v nadaljni boj. Naše bojne sile so se vrnile, imele so jako neznatne poškodbe, eden mož mrtev, ranjen nihče. Uspeh je nepričakovano ugoden. Italijani so razpolagali z najmanj devetimi 12cm topovi hitrega naboja, tridesetimi 76 mm brzostrelnimi topovi, z ladjami najmanj 7500 ton in s hitrostjo 30 do 35 vozlov. Nasproti njim je stalo na naši strani okoli 1600 ton in štirindvajset 7 cm brzostrelnih topov, hitrost naših vozil je bila manjša kakor pri sovražniku. Teža vseh naenkrat oddanih strelcev je bila pri Italijanih skoro štirikrat tako velika kakor pri nas. Kljub tej ogromni premoči je bil sovražnik premagan in razpršen. To je uspeh nadvladajočega izvežbanja v streljanju, samo potom takega izvežbanja se more zmagati tako veliko razliko v razmerju sil. Vrlost naših mornarjev se je izkazala v boju seveda tudi v polni meri.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanja za civilne zasluge. Odlikovani so z vojnimi križcem za civilne zasluge 3. razreda: župan v Rihembergu Josip Colja, župan v Prvačini Fran Furlani, župan v Šmarjah Albin Gruntar, župan v Štanjelu na Krasu Filip Hočevvar, župan v Ajdovščini Ignacij Kovač, županov namestnik v Mavhinjah Vasil Legiša, župan v Štandrežu Andrej Lutman, županov namestnik v Lokvi Anton Muha, župan v Šebreljah Anton Rejec, župan v Renčah Ivan Stepančič, občinski tajnik v Ajdovščini Rudolf Vodeb, župan v Kamnjah Vinko Vodopivec, župan na Trnovem Leopold Winkler. Z zlatim zaslužnim križcem je odlikovan župan v Sv. Križu na Vipavskem Peter Medvedčiček, s srebrnim zaslužnim zaslužnim križcem s krono občinski tajnik v Nabrežini Andrej Peric, s srebrnim zaslužnim križcem občinski tajnik na Banjšicah Leopold Humar. Nadalje so odlikovani z redom železne krone 3. razreda ravnatelj tržaške bolnice profesor dr. Sebastijan Gattorno, z vitežkim križcem Fran Josipovega reda župan v Bolu Nikolaj Petrič, župan v Sv. Petru Domolaj Petrič, z vojnimi križcem za civilne zasluge 2. razreda župan v Pazinu dr. Simon Kurelič, župan v Motovunu dr. Jakob Lius, občinski svetnik na Voloskem dr. Andrej Stanger, občinski gerent in ravnatelj kmetijske šole v Vodnjanu dr. Robert Steiner, z naslovom vladnega svetnika ravnatelj tržaške infekcijske bolnice dr. Anton Marcovich. Red železne krone 2. razreda je dobil predsednik dalmatinskega deželnega zbora dr. Vinko Ivčević, komturni križ Fran Josipovega reda predsednik trgovske in obrtne zbornice v Dubrovniku ministrski svetnik v pokroju Otomarskega reda, red železne krone 3. razreda državni in deželni poslanec dalmatinski dr. Anton Dalibić, član upravnega sveta splitske občine Peter Katalinič, viteški križ Fran Josipovega reda prvi občinski prisodnik v Drnišu dr. Ivan Buč, župan v Sinju Stefan Celmič, župan v Jelši Juraj Duboković, vladni komisar občine Korčula dr. Dominik Giunio, deželni svetnik v Zadru Rok Stojanov, vojni križ za civilne zasluge 2. razreda župan v Ronkih na Goriškem Aleksander Blasig, občinski zdravnik na Visu dr. L. vitez Doimidi Delupis, deželni komisar v Splitu dr. Iv. Mađirazza, župan na Cresu dr. Just Petris, župan v Makarski Peter Rismondo, bivši župan v Visu Serafin Topić, vojni križ za civilne zasluge 3. razreda uradnica mestnega aprovizacijskega urada v Gorici učiteljica Linda Bonnes, predsednik upravnega odbora v Baški Niko Dorčić, županov namestnik v Opatem Artur Gervais, prvi občinski prisodnik v Ercegovom Niko Gjonović, občinski gerent na Vel. Lošnju Ivan Leva, župan v Lastovem Ivo Lucijanović, župan v Omišu Milan Marušić, župan v Slanem Alojzij Milič, blaginjak Kmečke posojilnice v Visu Niko Mužina, župan v Malem Lošnju Al. Nikolič, župan v Tinjanu Ivan Orlić, prvi občinski svetnik v Lovranu Niko Pegan, bivši župan na Visu Niko Pušić, župan v Dubašnici Peter Škarja, župan v Imotskem Ivan Vuceniclovič, vojni križec za civilne zasluge 4. razreda občinski tajnik v Roču Ivan Gržinič, občinski tajnik v Boljunu Ivan Mogorović, občinski tajnik v Vižinadi Edvard Šabac, naslov cesarskega svetnika je dobil predsednik občinskega upravnega sveta v Kastvu Kazimir Jelušić. Zlati zaslužni križ s krono je dobil vladni komisar občine Kistanje notarski kandidat Zvezdan Culić, član upravnega sveta v Šibeniku Vladimir Kulić, občinski tajnik v Št. Vidu v Furlaniji furlanski deželni poslanec Oliva Ponton.

Padel je junaške smrti za domovino na Tirolskem Anton Pavlin iz Robiča pri Kobardu. Italijanska granata mu je prestrigla niti življenja. Pred kratkim je prišel na dopust k sestri na Štajersko; revež ni slutil tačas pač, da je prišel jemati poslednje slovo. Žena in starši se nahajajo doma v okupiranem ozemlju ter ne vedo še nič o grozni nesreči. Bil je dober, miroluben človek. Bodi mu ptuja zemlja lahka!

Med zamenjenimi invalidi iz ruskega vjetništva se nahaja v seznamu z dne 18. pr. m. v rezervni bolnišnici v Litomericah infanterist Josip Nemec 97. pešpolka, pridelen domobr. p. št. 36.

Kraški fantje, stoječi na straži ob bregovih sinje Adrije, želimo vsem beguncem, ki so razkropljeni po Kranjskem in drugodi, in istotaki onim, ki so še doma ostali, veselo novo leto ter hlicemo: na skorajšnje svidenje v naši domovini! Dragotin Petelin iz Gorjanskega, Slavog Gruden iz Mavhinj, Vekoslav Luvvin iz Gabrovice in Fran Kodrič iz Rihemberga.

Josip Zuljan iz Kojskega v Brdih pošilja iz Karpatskih gora, kjer se nahajajo divja preseta in volkovi in druga divjačina, vsem svojcem, znancem in prijateljem najiskrenejše pozdrave in jim želim srečno novo leto 1917. S tem naznanjam, da sem pri zdravju in da sem že v drugo s koleino odlikovan.

Brje pri Rihembergu, 29. decembra. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Brjah je nabrala od prodanih koledarjev in prispevkov članov 53 K. — Pred dnevi je zbolel za mačhom znani enoročni občinski sluga Veronika. Neopazeno je všel s postelje in neznanu kako zablodil v reko Vipavo. Dne 28. t. m. so ga potegnili v Brjah iz vode. Pokojni je bil že prileten pa priden in vrl človek.

Umrli je v Trstu gospod Evgen Drašković. Pokopali so ga v Trstu, pozneje prepeljejo truplo v Dubrovnik.

V Trstu je bilo od 23. do 30. pr. meseca 14 slučajev legarja, 12 slučajev davice in 4 slučajev škrlatice. Umrli je ena oseba za davico. **Zaplenjeno premoženje.** Tržaška dežolna sodnija je odredila zaplenbo premoženja Natala Janko iz občine Vrsar, nadom. rezerv. 97. p. p. Petra pl. Manzinija, bivšega občinskega svetovca v Kopru, ognjičarja 5. top. trdn. polka, in Josipa Müllerja, gornja iz Buzja, kog

obstoji sum, da so zakrivali zločin v zmislu § 334. oz. 327. voj. kaz. zak.

Božična darila so poslane učence licejsko-ljudske šole »Mladika« slovenskim beguncem v Steinklamnu na Nižje Avstrijskem. Ganljivo je bilo videti, s kakim veseljem so dekle prinašale v šolo svoje igračke, kakor: punčke, žoge, konjičke, vozičke, knjige s podobami in mnogo drugega. Bilo je par sto komadov. Priložile so še nekaj toplih oblačil in perila za male revčke, da so imeli vsaj nekoliko božičnega veselja. Saj so pa tudi res ubogi. Zapustiti so morali svoj lepi dom; zapustiti vse, kar jim je bilo drago in ljub. Ena naših blagih slovenskih deklic je še pridejala sledeče pismo: »Ljubi begunci! Srečni ste bili nekdanj v svoji čedni hiši! V vinogradu Vam je zorelo sladko grozdje in vrtec krog hiše je zažarel in dehtel samih nageljčkov in vrtnic. Toda zapustiti ste morali dom, vso srečo. Daleč, daleč v tujino Vas je vedla pot. Ubogi otroci, ubogi begunci, kakšna je Vaša nežna mladost! Zbrale smo doma te igračke ter jih Vam darovale za božič. Malo nadomestilo naj Vam bodo Vaši izgubljeni sreči.« — Gospodične učiteljice so sprejele iskreno zahvalo za vsa poslana darila. Begunci so bili neizrecno veseli vseh poslanih reči.

Kdo kaj ve? Anton Gorjan, posestnik z Vogrskega št. 132, išče svojega sina Josipa Gorjana, nazadnje Lir. 4., l. poljska stotnja. Pogreša se od 11. oktobra t. l. Kdor bi kaj vedel o pogrešanem usodi, naj blagovolj sporočiti na naslov: Anton Gorjan, Potov vrh 34, pošta Novo mesto.

Kdor bi vedel za Mihaelo Lovrenčič in njeno obitev iz Brji pri Gorjanskem, naj blagovolj sporočiti nam, da moremo to potem naznaniti njenemu bratu, ki je pri vojaki in ki prosi za obvestilo.

Dnevne vesti.

— Vojaška odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil poročnik 27. domobranskega pp. Ivan Mehle. Sig. num laudis je dobil poročnik 27. do mobranskega pp. Feliks Vizjak. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil zdravnik dr. Jos. Pogačnik v Ljubljani. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili orožar 47. pp. Josip Klemenčič, stražmojster 7. orožniškega poveljstva Ivan Markovič, računski podčastnik 26. črn. p. Emil Kartin in korporal 27. domobranskega pp. Jakob Sirknik.

— Odlikovanja. Viteški križec Franc Jožefovega reda so dobili: Notar in župan v Kozjem dr. Josip Barle, deželni tajnik v Ljubljani dr. Franc Dolšak in dež. podravnatelj v Ljubljani dr. Franc Zbabsnik. — Vojni križec za civilne zasluge 3. razreda so dobili: župan v Boh. Bistrici Franc Arh, župan na Rakeku Avgust Bele, župan pri Sv. Trojici v Slov. Goricah Ferdinand Golob, obč. svetnik v Kamniku Janko Grašek, obč. svetnik v Št. Petru Henrik Križaj, župan v Št. Petru Henrik Medved, župan na Viču Franc Oblak, župan v Mengšu Franc Orel, obč. svetnik v Novem mestu Adolf Pauser, župan pri Sv. Jakobu v Klov. Goricah Matija Pekar, župan v Vipavi dež. poslanec Mirko Perhanc, župan v Gorn. Logatcu nadučitelj Leopold Punčuh, magistratni višji oficijal v Ljubljani Karol Šebenik, župan v Prečni Anton Turk, župan v Št. Vidu Anton Uršič, magistratni višji revident v Ljubljani Iv. Nolic, župan v Predoslah Blaž Zabret, župan v Šmihel - Stopiču dež. posl. Josip Zirc, župan v Zg. Šiški Ivan Zakotnik. — Vojni križec za civilne zasluge 4. razreda sta dobila: župan v Št. Jerneju Alojzij Cvahate in obč. tajnik v Litiji Peter Jereb. — Naslov cesarskega svetnika sta dobila župan v Kranju Ferdinand Pollak in župan in okr. šolski nadzornik v Trbovljah ravnatelj Gustav Vodusek. — Zlati zaslužni križec s krono sta dobila župan v Škoti Lok Josip Hafner in ravnatelj mestnega knjigovodstva v Ljubljani Fran Trdin. — Zlati zaslužni križec so dobili: župan v Trzinu Franc Ahacič, župan na Bledu nadučitelj Fran Rus in oficijal dež. odbora v Ljubljani Ivan Sotešek. — Srebrni zaslužni križec s krono so dobili župan v Motniku Franc Kogej, župan v Zagorju Tomo Koprivec, župan v Cerkljah Anton Koritnik, obč. tajnik v Bližnjah Martin Nogaj, župan v Šmartnem ob Paki Martin Pirtušek, župan v Sarem trgu Mihael Rade, župan v Logu Franc Rus, v Vel. Laščah Josip Virant in župan v Zerovincih Fr. Vraz. — Srebrni zaslužni križec je dobil sluga dež. odbora v Ljubljani Ivan Fraa.

— **Odlikovanje župana v Kozjem.** Z viteškim križem Fran Josipovega reda je odlikovan župan v Kozjem notar dr. Josip Barle.

— **V. vojno posojilo.** Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani kot ožičnem subskripcijskem mestu in članu konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij je do 30. t. m. podpisalo 521 strank skupno 11.445.300 K. V. vojnega posojila; od tega odpade 6.278.000 K na državno-zakladne liste in 5.167.300 K na amortizacijsko državno posojilo. Med drugimi so nadalje podpisali: občine: D. M. v Polju 40.000 K, Borovnica 12.000 K, Zgornja Siska 2000 K, Škofja Loka 3000 K, Ilirska Bistrica 5000 K, Cerklje na Dolenjskem 2000 kron, Ziri 8000 K, Vinji vrh 1000 K, Dole 3000 K, Ivana Zajc 2000 K; Fr. Tavčar 1000 K; Franc Oswald 1000 kron; dr. Snaj 1000 K; Franciška Janc 4000 K; Mihael in Antonija Boštjančič 3000 K; Franc Primc 1000 kron; Jožefa Urh 2000 K; Marija Urh 1000 K; Ana Milnar 1000 K; Magdalena Lapajne 1000 K; Franc Leben 1000 K; Helena Leben 1000 K; Roza Janc 2000 K; Helena Polh 1000 K; Lovrenc Kos 1000 K; Jakob Jan 6000 kron; III. ljubljanska mestna deška ljudska šola 100 K; Franc Rovar 50 kron; Ivan Tiringar 200 K; Helena Rechberger 100 K; Mihael Saje 300 kron; občina Ustje 400 K; Janez Smrkolj 1000 K; Franciška Rožanec 1000 K; Janez Lavrič 100 K; Terezija Pestotnik 1000 K; Brigita Ocepke 200 K; Bogomil Zupnek 1000 K; Fr. Zupnek 1000 K; Marijan Zupnek 1000 kron; občina Senožeče 2100 K. — Nadalje prijave sprejema do zaključitve subskripcijskega roka Kranjska deželna banka v Ljubljani, Deželni dvorec.

— **Učenke hlačsko - ljudske šole »Mladica«** našim slovenskim vojakom! Že se bliža tretji Božič, ki ga bodo naši hrabri slovenski vojaki prebili v strelskih jarkih. Tam na meji stoje na straži, da nam sovražnik ne ugrabi naše grude, naše ljube domovine. Koliko trpe ti naši vrlji slovenski vojaki in kako cesarju zvesto udani branijo dom. Ali jim nismo tudi mi doma mnogo hvale dolžni? Da, in koliko hvale! Pa smo jim tudi res hvaležne, še posebno me slovenske deklice. In ponosne smo na svoje vojake, ki so se ravno v tej grozni svetovni vojni tako odlikovali, da jih je naš ljubi cesar sam pohvalil ter jim podaril Najvišje priznanje s tem, da jim je dal ime svojega prvoročnega ljubkega sinčka. Pa je prišel poziv, naj tudi me damo tem vrlim vojakom božična darila. Oj, s kakim veseljem smo se odzvale temu pozivu. Nanosile smo v šolo, kar smo imele in mogle. A kaj, ko je bilo tako strogo predpisano, kako se mora vsak zavitek izdelati. Priložile smo vseeno čokolade, cigarete, sladkoročke in dr., poleg vsega tega še mnogo pozdravov v verzih in prozi. — Naš razred je pisal to-le pismence: Preljubi, hrabri vojaki! Bližajo se božični prazniki, prazniki miru in sprave. Srd gineva, roka sega v roko, pozabljen gnev je in žaljenje. Sovrag pa noče jih umeti. Napade divje, blazne, topov tuljenje, ogenj, jeklo, strupene pline pošilja nam v pozdrav božični. In Sočo hoče, Trst, slovenska brda, domače lože, gaje čudovite, slovenskih src se hoče polastiti. Zaman ves trud, divjanje besno. Slovenski sinu čujete na straži, cesarju zvesti, zvesti rodni grudi. Stotisoč src v hvaležnosti Vam bje in v čini hrabrih živeli boste vekomaj! Sprejmi neštet iskrenih božičnih pozdravov od N. N.

— **Ivan Mejač** f. Po daljšem bolehanju je v soboto umrl velugledni ljubljanski trgovec in posestnik gospod Ivan Mejač. Pokojnik je bil rojen v Motniku l. 1856. in bil že dolgo let v Ljubljani lastnik velike trgovine v Prešernovi ulici. Pokojnik si je z delom pomagal naprej in si s svojo priljaznostjo in dobrosrčnostjo pridobil srčne simpatije v vseh krogih. Kako veljavo v trgovskem svetu, kako zaupanje in spoštovanje je užival v vseh meščanskih slojih pričajo častna mesta, na katera ga je poklicalo splošno zaupanje. Bil je član gremija trgovcev, bil je svoj čas podpredsednik in provizorični predsednik trgovske in obrtniške zbornice ter do zadnjega celih 15 let svetnik te korporacije, delal je v odboru Mestne hranilnice, Kreditne banke in Kmetijske posojilnice, pri trgovskem društvu »Merkur« in pri drugih društvi. Podpiral je sploh vsa narodna društva in rad in mnogo dajal za vsako narodno in dobrodelno napravo. Pri vsaki priliki je posvetočil odprto roko in blago srce. A to še ni vse. Mnogo je ljudi, ki jim je pokojnik v začetku kariere ali v težkih trenutkih velikodušno pomagal. Bil je res moč zatega srea ter skozi in skozi narodnega in narodnega mišljenja. Vsi, ki so ga poznali, mu obrago-

trajno najprijaznejši spomin. Čestiti rodini naše iskreno sožalje! — Pogreb je bil včeraj popoldne in številna udeležba je potrdila, kako priljubljen je bil pokojnik. Med drugimi so se udeležili pogreba dvorni svetnik vitez Laschan in deželni svetnik Kremenšek, župan dr. Ivan Tavčar in podžupan dr. Triller, predsedstvo trgovske in obrtniške zbornice I. Knez, K. Pammer in I. Schrey, tajnik trgovske in obrtniške zbornice dr. Windischer, predsednik Mestne hranilnice pl. Trnkoczy in ravnatelj Hrast, višji ravnatelj Kreditne banke Pečanka z uradnim, ravnatelj Kmetijske posojilnice dr. Kersnik z uradnim, zastopniki gremija ljubljanskih trgovcev z načelnikom Samcem, ravnatelj deželnih uradov Zamida, višji stavni svetnik Klinar, višjesodni svetnik Vedernjak, ravnatelj obrtne šole vladni svetnik I. Šubic, polkovnik pl. Lukanc, deželna poslanca dr. Novak in Turk, finančni svetnik Jerovec, vladna svetnika Munda in Senekovič, magistratna svetnika Lah in vitez Bleiweis, ravnatelj kemičnega preiskovališča inženier Turk, notar Hudovernik in mnogi drugi. Zadnje slovo je pokojniku zapel pevski zbor »Glasbene Matice«.

— **Zahvala.** Poveljstvo c. in kr. rezervne bolnice št. 4. v Ljubljani si dovoljuje v imenu bolnikov in ranjenecv izreči svojo najudanejšo zahvalo vsem vleposlovanim dobrotnikom za vposlana božična darila.

— **Silvester in Novo leto.** Tiho in mirno je potekla v Ljubljani Silvestrova noč. Razposajene družbe ni bilo videti nikjer, saj živimo v težkih časih. V polnočni uri so zazveneli kozarci — srečno in veselo novo leto smo nekaj vzklkali. Letos se pozitivni prav upal na plan, postali smo skromnejši, želeli smo si le srečnejše in veselje leto. Novo leto se je predstavilo ljubljancem v nezasišnem sijaju. Dan je bil tako krasen in solnčen, da se najstarejši ljudje ne spominjajo kaj takega. Vsa Ljubljana je hitela ven v nasade in v okolice. Naj bi bil novega leta dan prijazen omen za 1917!

— **Omejitev razsvetljave.** Vseled ministrske navedbe z dne 20. decembra 1916 drž. zak. št. 417 zaukazuje c. kr. policijsko ravnanje, da se mora notranja razsvetljava v gostilniških in kavarniških prostorih, v gledališčih, kinematografih in koncertnih dvoranah na polovico, ako to radi naprave prostorov ni mogoče, na dve tretjini dosedanjega obsega zmanjšati. Prestopki tega razglasa se bodo v smislu omenjene navedbe kaznovali z globo do 2000 K, oziroma z zaporom do 6 mesecev. — C. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani, dne 28. decembra 1916.

— **The - ater.** druga pomnožena izdaja z aktualnim tekstom, delo G. Danila, dobiva se v Ljubljani v sledečih knjigarnah: Bamberg, Schwentner in »Narodna knjigarna« za ceno 3 K. V Trstu pa pri J. Štoku.

— **Iz Šturij pri Ajdovščini** nam pišejo: Polno je tukaj malih, katerih očete so v vojski. Sami so, zapuščeni. Malokdo se jih usmili, malokdo obdaruje. In najlepši, najveselejši praznik — Božič — se je bližal. Nikjer božičnega drevesa — njihovi domovi so bili pusti, prazni, kakor druge dneve. — Usmilila se je malih usmiljena roka, spomnila se je njihovih želja, ki jih je pač polno v mladih srcih. Konjičke bi radi, dolgo sabljo, punčke, kruha in Bog vedi, kaj še vsega! In vse to so kupile dobre roke, lepo po vrsti razvrščeno je stalo sredi sobice, ki jo je krasilo božično drevesce — polno lučic in slaščic. 58 otrok iz Šturij in Ajdovščine se je zbralo tam. Ni treba praviti, kako polno veselja so bila njihova lica, kako radosti so žarele oči. Gospodje častniki, visoke dame so opazovali te male. In dobra roka visokega častnika je razdelila te lepe darove. Srčna hvala vsem darovalcem, posebno še blagorodni ge. podpolkovnikovi Niederkmornovi. Ta Božič ostane pač nezaprljen v malih srcih. — Še enkrat iskrena hvala visokim damam in gospodom častnikom!

— **Nesreča v idrijskem rudniku.** Iz Idrije nam pišejo: Rudarja Blaž Skok in Pavel Treven sta morala dne 28. decembra pret. leta priti v jami 16 strelav. Preden sta prišla do zadnjega strela, se je že razpočilo in je razstrelba ranila oba imenovana rudarja na glavi, Trevena tudi na roki. Skoku je odtrgalo uho. Prvo zdravniško pomoč sta dobila doma, potem so ju pa prepeljali v bolnico v Ljubljano.

— **Umrljivost v Idriji.** Poročajo nam iz Idrije: V ravnokar minulemu letu je umrl v Idriji 29 vpokojencev. Tej veliki umrljivosti starih mož je predvsem vzrok nezadostna in ne-tečna prehrana. Ob uborni pokojniki (previziji) si ni moglo preskrbeti izdatne in krepke hrane, zato telesne moči rapidno padejo, in idrijske stari-

ne druga za drugo padajo v grob. Prej si je bilo mogoče v razvedrilo in okrepitev privoščiti kupico vina, a ob sedanjih strašnih draginjah je to izključeno, saj se tečnega kruha ni. Zdravje otrok pa trpi zaradi pomanjkanja zabele, zlasti pa mleka in kruha. Ta strašni čas leži na delavskih slojih kot moreča, uničujoča pošast. Doslej se še ni zgodilo, da bi hodili ljudje po hišah kruha prosit. Danes pa je tako. In kdaj bo temu konec?

— **Božičnica v Petrovčah.** Tukajšnja poveljstvo 1./87. nadomestne stotnije priredilo je tudi letos božičnico moštvo, kateremu ni bilo mogoče, božične praznike pri svojih praznovati. Na predvečer zbralo se je celo božični s častniki v učilnici tukajšnje ljudske šole. Stotnijski poveljnik, gospod stotnik Kos nagovoril je moštvo z do srca segajočimi besedami in na to razdelil božične darove. Da se je prireditve božičnice omogočila, je v prvi vrsti zaslugla slavne Petrovške občine, katera je s svojim velikodušnim darom — 815 K — omogočila, da se je moštvo vsaj deloma odškodovalo za izgubo družinskega svetega večera. Pri tej prireditvi je neumorno sodeloval osobito tukajšnji nadučitelj g. Slanc. Za ta blagi čin se zahvaljuje slavni Petrovški občini, kakor tudi imenovanemu gospodu najtopeje moštvo in poveljstvo.

— **Poroča.** Dne 30. decembra 1916 vršila se je v farni cerkvi »Münzgraben« v Gradcu poroka g. Egon Butcherja, inženirja, tačas kadeta v vojnem vjetništvu na Asinari v Italiji, z gđ. Etni Ravnika-rjevo, hčerko g. sodnega nadsvetnika Aleksandra Ravnikarja in njegove soproge Klementine rojene Wratschko. Priči sta bila: za ženina g. Dembscher, imetnik pisarne v Gradcu, za nevesto namestnik g. dr. Janka Babnika, dvornega svetnika na Dunaju, gospod c. kr. sodni nadsvetnik dr. Anton Rogina v Gradcu. Ženina je zastopal nevestin oče.

— **Umrl je dne 28. decembra** v bolnici za živčne bolezni na Dunaju dr. Leo Krefl iz St. Jurija ob Ščavnici, ki je v zadnjem času deloval kot c. kr. vojaški višji zdravnik v Ljubljani Bil je poštena, ljubezniva slovenska duša. N. p. v. m.!

— **Prefrizirana tatica.** V hotel Tratnik je prišla neka neznana ženska, nekaj čez 20 let stara in najela sobo. Pravila je, da je prišla obiskat svojega ranjenega moža, ki se nahaja v tukajšnji rezervni bolnici. V potniško zglasilnico je napisala napačno ime, ter se odstranila iz hotela z izgovorom, da gre za kratek čas na obisk prijateljice. Drugi dan je opazila sobarica, da je neznanka izmaknila ručice posteljno zagrnjalo, ruho, namizni prt in brisačo v skupni vrednosti 59 kron.

— **Homunculus II.** del je pripravljen in se bo uprizoril dne 3., 4. in 5. januarja 1917. Glavni vlogi igrajo znameniti nordijski igralci Olaf Fönnis in Frid. Kühne. z Nemškega gledališča v Berlinu ter gđ. Ferida, gđ. Lagart in gosp. Benzinger, tudi z Nemškega gledališča v Berlinu. Prizori v tem filmu so visokodramatični ter jim je silen uspeh zagotovljen, ker daleko nadkriljujejo prvi del tega filma. Dejanje se vrši v gorskih pokrajinah. Kino - Ideal.

— **Orient bo ubožal.** V interesiranih krogih so zelo v skrbeh, da v orientu nastane silno pomanjkanje ovac, ker prav te pridejo v poštev za izdelovanje dragocenih perzijskih preprog. Prav tako različna zelišča, katera rasto v teh krajih, polži ki dajejo ta naravna barvila za volno. Provincije, katere izdelujejo najredkeje in dragocene vzorce leže v centralizaciji kavkaškega bojnega polja. V severni Perziji so baje ruski vojni oddelki opustošili tudi tkalnice. In ne glede tega bodo desetletja potekala; predno nastanejo v teh provinci-jah zopet gospodarske normalne razmere, da bodo tkali nove preproge in zopet dvignili to staro od pamti-veka, religiozno umetnost. Ne da se tajiti, da je v bistvu teh tkanin neka orientalska mistika in islamska religija. Kdor ima kako posebno dragoceno perzijsko preprogo lahko računa, da ima v danih razmerah desetkratno vrednost. Na vsak način pa ni denar slabo naložen kdor si kupi kakoršnokoli perzijsko ali anatolsko preprogo.

— **Dva soda slikovke** so izpraznili na tukajšnjem južnem glavnem kolo-dvoru neznani uzmovčiji. Voz s slikovko je stal 3 dni in 3 noči na tračnicah, torej so imeli tatovi dovolj časa in prilike izprazniti sode.

— **Oseba, ki je v soboto** nekako ob 8. uri zvečer pred nemškimi gledališcem vzela zlato uro z verižico, se vabi, da odda oboje na Erjavčevi cesti št. 4. II. nadstropje, sicer se je bo ovadilo.

— **Razpisani** je primarijat za očesne bolezni v ljubljanski deželni bolnišnici. Oj! inoer.

Novoletni pozdravi z bojišč

Srečno in veselo novo leto želi jo slovenski vojaki s Kraške fronte vsem čitateljem »Slov. Naroda«, prijateljem in znancem ter vsem Kranjskim Slovincem sploh, želeč, da bi vsaj prihodnji praznovali v krogu svojih dragih družin. — Fran Bonano, Viktor Mian, Ivan Bernetic I., Ivan Bernetic II., Ivan Vekjet, Nikola Črnčič, Anton Tuhtan, Jakob Veljak, Mihael Žuljan, Anton Cesar, Mihael Smerdel, Peter Abba, Josip Dubrovci, Anton Batič in Josip Diraka.

Zdrave in zadovoljne božične praznike, srečno novo leto, vroče pozdrave domovini, Slovincem in Slovincem z mrzlih, zasneženih italijanskih gor pošiljajo slovenski telefonisti. — Bezenšek Dominik, Štirn Fran, Arko Viktor.

Vesele praznike in srečno novo leto, boljše kot minolo želimo vsem bralcem in bralkam »Slov. Naroda«, kranjski Janezi. — Franc Krašovec, četovodja; Joško Poznik, desetnik; Ivan Hodir, desetnik; Mirko Kemperle, desetnik; Ciril Kovačič, poddesetnik.

S severo - vzhodnega bojišča pošiljata najsrčnejše pozdrave in želita srečno novo leto vsem — na bojnem polju ali v ožjem okviru ljube nam domovine nahajajočim se — sorodnikom, prijateljem, znancem in kot samska, seveda tudi vsem pridnim dekletom. — Ivan Krevselj, Andrej Prešern.

Vsem čitateljem »Slov. Naroda« srečno novo leto z Koroške fronte pošiljajo Reichmann Jožef, Jesenice; Stoja Josip, Istra; Šiško Franc, Rakka; Hoja Franc, Voče; Somrak Jož., Mirna peč; Alojz Vidmar, Sadinja vas; Tomljc Martin; Levstik Anton, Male Lašče; Anton Vitez, Skedenj, Trst.

Kranjski prostovoljni strelci pošiljajo srčne pozdrave vsem znancem in prijateljem iz južnega zapadnega bojišča k novemu letu. — Poddesetnik Joško Smerkol; Joža Potokar; strelci: Blažič Viktor in Jereb Franc, Ljubljana; Torkar Joža iz Sore; Tomaž in Franc Dimc, Depalja vas; Stubej Josip iz Dornberga; Perlič Janko in Blaj Franc iz Idrije; Franc Vlahovič iz Černomlja; Črnetič Jožef, Bojanjvas; Molek Anton, Bojanja vas pri Metliki.

Iskrene pozdrave pošiljamo s Koroških gor vsem Slovincem in Slovincem, prijateljem in znancem. Tako tudi voščimo zdrave in vesele božične praznike in srečno bogato novo leto. — Četovodja Fr. Slabe s Kranjskega; desetnik Joža Wieser, Podlubej, Koroško; desetnik Bertolo Mozetič, Logavos, Koroško; Matvež Rupič, desetnik iz M. na Zili, Koroško; poddesetnik Franc Zornmann, Malavas pri Ljubljani; Miha Pangerc, Bled; Josip Bostiančič, Skedenj pri Trstu; Anton Maver, Poljunc pri Trstu; Josip Mencinger iz Bohinjske Bistrice; Franc Deharnar iz Cerknega na Tolminkem; Marc iz Štorja pri Trstu; Žibret Iv., Planina Golobinjak, Štajersko; Zemljč Josip, Očeslavci, Kapela, Štajersko; Vitič Juri, Grdina, Stoperce, Štajersko; Škrl Ivan, Grgar pri Gorici; Weiss Josip, Bela Cerkev, Dolenjsko; Anton Starič, Št. Vid, Dolenjsko; Ciril Vrščaj, Telče, Dolenjsko; Luka Lautar iz Knapce, Gorenjsko; Gašpar Kolenc, Mirna peč, Dolenjsko; Rudolf Berložnik, Sl. Bistrica, Štajersko; Madon Josip, Kav pri Gorici; Andrej Plesič, Medvode pri Ljubljani.

Lege pozdrave za Božič in srečno novo leto bralcem in bralkam »Slov. Naroda« z jugozahoda. — Al. Stegel, Brezje; Franc Primožič, Zidani most; Jakob Mežan, Maribor.

Voščila k novemu letu bralcem »Slov. Naroda« in najsrčnejše pozdrave pošiljajo vsem domačinom od težkih možnarjev. — Franc Bernhard, četovodja; Andrej Lapajne, desetnik; Alojzij Zorin, topničar; Albin Brinar iz Celja, predmojster.

Veselo novo leto vsem prijateljem in znancem in vsem solkanskim družinam, ki so razkropile po celi monarhiji. Dal Bog, da bi se kmalu povrnila na svoja domovja. — Bolter Anton, bivši pismarica v Solkanu; Ivan Komel, Ivan Vuga.

Z obali sinje Adrije pošiljajo srčne pozdrave in voščila za l. 1917. vsem čitateljem »Slov. Naroda«, svojcem, znancem in prijateljem slovenski domobranci. — Anton Ivančič, Javorje, Istra; F. Bačnik, Ježica pri Ljubljani; M. Zadrnkar, Ljubljana.

Sprejmite prijazne pozdrave iz bovskih hribov od nas slov. topničarjev gorskega havbičnega oddelka. Sporočamo, da se imamo dobro, če ravno obhajamo že tretji Božič v bojni črti. Vzlic temu smo vedno dobrega razpoloženja. Voščimo tudi vsem bralcem in bralkam srečno in veselo

novo leto. — Franc Stropnik, Stefan Bračko, Anton Soško, Franc Pip, Franc Golob, Franc Uršelj, četovodja in Ivan Vodep.

Slovenski fantje cesarjevega pešpolka na bojnem polju, voščimo srečno Novo leto vsem slovenskim deklicam ter bralcem »Slov. Naroda«. — Četovodja Pavel Jamnik, desetnik Vinko Cof, desetnik Franc Hrovatič, poddesetnik Josip Žaubi, poddesetnik Anton Švalj, inf. Alojz Kralj, inf. Bogomir Novak.

Vsem cenjenim naročnikom »Slov. Naroda« želi veselo in srečno novo leto enoletni prostovoljec desetnik Šlibar iz Moravč.

Srečno novo leto 1917 želimo vsem bralcem in bralkam »Slov. Naroda« slovenski fantje od češkega topniškega polskega domobranskega polka. — Ognjičar Franc Bernetič, Trst; četovodja Alojz Grtečnik, Slov. gradec; desetnik Drag. Sirca, Pliskovica; predmojstri: Andrej Vučajnik, Dobrova; Franc Cingerle, Oze; Ivan Valentin, Zatičina; Valentin Markič, Bate; telefonist Kajetan Juvančič; Valentin Baumgartner; Matija Mlekuš, Bovec; Franc Cigoj, Primorsko; Franc Božič, Budanje; Rudolf Perčič, Istra; Franc Bogataj, Logatec; Gašper Brzičah, Sv. Lucija; Gaser Jožef, Ptujška gora; Osvald Rabernik, Breznik Simon, Cerljenka, Pazin.

Obilo srčnih pozdravov, ter vesele in srečno novo leto, vsem prijateljem, znancem ter vsem poštenim slovenskim dekletom iz Trsta in tržaške okolice voščijo iz kraških jarkov. — Viktor Škerlavaj iz Opčine, Anton Nagajna iz Vrhpolj in tovariši. Na zdar!

Aprovizacija.

+ **Žito iz Romunije.** Lvovska »Gazeta Wicczorna« je dobila, kakor poroča »N. fr. Pr.«, od galskega cesarskega namestnika generala Dillerja sledečo informacijo: Pričakovati je, da dobimo iz Romunije velike množine zalog. Razdelitev še ni izvršena. Večji transport pridejo iz Vlaškega, kjer smo našli bogate zaloge žita.

+ **Kam to pride, kam to gre.** Graški listi brskajo radovedno po ravnokar izdanem izvetju štajerskega deželnega kulturnega inspektorata, ki poroča koliko živil je oddala graška c. kr. namestnija v času od 1. marca 1915 do 31. oktobra 1916. javnemu konzumu. M. dr. je bilo prodanih 818.159 kg riža za 1.188.307 K 66 vin., ne da bi bil ta riž prišel med ljudi. Večino so ga sicer oddali civilnim bolnicam, toda navzlic temu pravi »Tgp.«: Temna so pota tega riža. — Namestništvo je oddalo nadalje konzumu 290.361 kg špeha po 6 K. V nadrobni prodaji pa špeha pod 10 K sploh ni bilo dobiti — na potu iz namestnije h konzumentu se je torej porazil za — 4 K pri kilogramu! — Podobno je s sirom, ki ga je oddala namestnija 81.994 kg po 6 K 46 v in ki ga noben človek ni dobil ceneje kot za 8 do 9 K kg. — Kondenzirano mleko je oddajala namestnija za 1 K 80 v za škatlo, v prodajalnah pa se mora plačati 3 K 20 v do 4 K 20 v. — Jajca oddaja namestnija po 19½ vin. komad, na trgu pa se mora za nje plačati do 40 vin. Graški listi vprašujejo, kdo dela velike v navedenih številkah označene proffte?

Književnost.

— **»Vede«.** V knjigarni Štoka v Trstu ulica Molino piccolo št. 19. je izšel za leto 1917. žepni koledar »Vede«. Raznovrstni koledarski, statistični, narodopisni, zemljepisni, zgodovinski in tehnični podatki. Sesammi o življenjski dobi, naraščanju prebivalstva, umrljivosti, o izseljevanju prebivalstva v Evropi, o najvažnejših pridelkih in izvozu. Podatki o Avstro - Ogrski, vojne napovedi in drugi važni za vsakdanje življenje praktični podatki. Cena v lični vezavi 1 K. Da se prihranijo razmeroma previsoki stroški po povsega, naj izvolijo p. n. naročniki priložiti (vudi v znakah) poleg cene 1 K še 10 vin. za poštnino. Kdor jih naroči 12, dobi enega po vrhu.

Razne stvari.

* **Kristusov kip.** Brnčič šlojčji kaplito je prepovedal Blškov kip Kristusa v Babicu pri Brnu, ker izgleda Kristus na tem kipu nasitako.

* **Železniška nesreča.** Iz Hamburga poročajo, da je 30. decembra zadel na železnici Bergedorf - Oese-tharther prazen vlak z vso silo na vlak, na katerem je bilo kakih 400 oseb, vozi del tovarniških delavcev. Sunk je bil tako silen, da so lokomotiva in prvi vagoni skočili pokonci. Ubilih je bilo 6 ali 7 oseb, težko ranjenih 18 do 20, lahko ranjenih pa 70 do 80 oseb.

* Berolinski magistrat in zdravnik. Med berolinskim magistratom in med zdravniki, ki so prevzeli dolžnost oskrbovati v zdravstvenem oziru rodbine v poklicnih vojakov, je nastal oster razpor. Magistrat plačuje zdravnikom za oskrbovanje kakih 200.000 družin pol milijona mark na leto. Zdravniki s tem seveda niso zadovoljni, češ, da je 40 nemških firkov za pacienta vendar preslabo plačilo ter zahtevajo, naj jim magistrat plačuje na leto poldrugi milijon mark. Seveda se občina brani takih izdatkov, a pomagalo ji nič ne bo.

* Zakoni Leopolda Wöflinga. Dunaski listi poročajo iz Monakova: Prejšnjega nadvojvoda Leopolda Ferdinanda, ki se imenuje zdaj Leopold Wöfling, je tožila njegova prva ločena žena Viljemina Wöfling, rojena Adamovitsch, naj ji izplačuje mesečno vzdrževalnino 100 K. Tožbo je monakovski sodišče odklonilo. Medtem se je pravnoveljavno tudi drugi zakon Wöflinga z gospico Ritter ločil radi razmerja Ritterjeve z nekim častnikom. Wöfling je obema svojima ženama do razsodb sodišča izplačeval vzdrževalnino, a potem odklonil vsako podporo. Večinoma živi v Švici; njegova rodbina mu izplačuje dovolj visoko apanažo.

* Privilegirani kupovalci živine na Hrvaškem. Dne 21. m. m. je v hrvaškem saboru poslanec Pavurnić razpravljal o nakupovanju živine na Hrvaškem in je med drugim rekel: V juniju letošnjega leta je prišel feldmaršallajtnant Jerzabek v Zagreb in zahteval od vlade, naj poveri nakupovanje živine za armado kakim kmetijski združenju, ker je liferant Hafner pri nakupovanju že zaslužil trideset milijonov. Vlada je na predlog odklonila in so Hafner, Briglević in grof Drašković ustanovili konsorcij za nakupovanje živine na Hrvaškem. Ta konsorcij je za služil mesečno 600.000 kron. Nakupovalne cene je določilo vojno ministrstvo, a konsorcij je v nasprotju s sklenjeno pogodbo plačeval dosti manjše cene in je pri tem zaslužil na mesec 4 1/2 milijona kron. Veterinarji gredo Hafnerju povsod na roko. Koliko pa še zaslužijo posredovalci? Vlada naj pogodbo konsorcija z vojaškim erarjem predloži saboru in naj nakupovanje živine poveri hrvaškemu kmetijski združenju, ki že nakupuje prašiče.

Darila.

Namesto venca na grob pokojnemu prijatelju Ivan Mejaču sta darovali rodbini dr. Trillerjeva in dr. Bretlova po 30 K za preskrbo ubogih po mestni aprovizaciji.

Upravnemu odboru Dnevnih zavetih za revno šolsko mladino v Ljubljani je izročila neimenovana gospa po g. deželnemu šolskemu nadzorniku dr. M. Opeki znesek 50 kron.

Skrbstvo za revno šolsko mladino. V spomin na smrtno obletnico blagopokojnega komercialnega svetnika, državnega in deželnega poslanca gosp. Frana Povšeta je darovala velečastita gospa Amalija dr. Pogachnikova za revno šolsko mladino 1. m. šole 40 kron in njen soprog g. c. in kr. polkovni zdravnik dr. Pogachnik pa že prej 20 K. Za ta velikodušni dar se obema blagima dobrotnikoma v imenu revne šolske mladine najtopleje zahvaljuje Jakob Dimnik, vodja 1. m. šole.

Darila Rdečemu križu. Šolski svetnik dr. Henrik Svoboda 6 K; Andrej Marčan mesar, 54 K; trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani 300 K; kaplanske saperske kantine vojni poštni urad št. 103 120 K; orožniški stražmojster I. razreda Valentin Legat v Zagorju ob Savi, zbirke, 130 K; črnovojniški infanterijski bataljon št. 40, vojni poštni urad št. 304, 46 K 70 v; odvetnik dr. Josip Furlan od ene kazenske poravnave, 50 K; Valentin Kovač 20 K; E. P. 6 K; Arthur Deutsch 6 K; Sofija Dvorčak 10 K; E. S. 10 K; Franc Papler 30 K; M. L. 20 K; I. S. 20 K; Fric Baltaxe 10 K; Ignacij Weiss 6 K; A. S. 20 K; župni urad Sv. Ane v Toplicah, zbirke Legata in Matije Hrovat, 196 K; A. B. 10 K; V. A. 10 K. — Mesečna darila. Konzistorijski svetnik profesor dr. Franc Perne, 10 K; okrajni nadkomisar v p. Anton Klein 2 K; I. Černe, odškodnina odvetnika profesoristov 5. A. Z., 15 K; učno osebje učiteljskega 13 K 19 v; konceptni uradniki finančne prokuratora 14 K 16 v.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. decembra: Apolonija Benda, mestna uboga, 81 let, Japneva ulica 2.

Dne 29. decembra: Marija Štrus, posestnikova žena, hiralca, 63 let, Radeckega cesta 9. — Miloš Kanič, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na Marjanišču.

Dne 30. decembra: Peter Rak, bivši vrtnar, hiralca, 73 let, Radeckega cesta 9. — Ivan Mejač, trgovec, hišni posestnik in meščan ljubljanski, 60 let, Cesta na Rožnik 1. — Marija Pugelj, učiteljeva vdova, 77 let, je utonila v Ljubljani. — Marjeta Kocjan, žena umirovljenega železniškega čuvaja, 72 let, Marmontova ulica št. 17. — Franciška Hribnik, žena hišnega posestnika, 53 let, Sv. Martina cesta 1. — Božo Šarič, pešec in Ivan Kollbenheyer, desetik, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni Šoli.

Dne 31. decembra: Robert Wendolsky, praporščak v rezervni vojaški bolnišnici na Marjanišču. — Ana Pogačar, mestna uboga, 80 let, Japljeva ulica 2. — Marjeta Goli, rejenka, 2 meseca, med vožnjo v Ljubljano. — Peter Ipavec, užitkar, hiralca, 76 let, Radeckega cesta 9.

Dne 1. januarja: Emilija Lechinger, vdova tovarniškega ravnatelja, 78 let, Radeckega cesta 9.

Dne 2. januarja: Josipina Brecljnik, sedlarjeva hči, 8 dni, Kolizejska ulica 16. — Mihael Us, dnelavec, hiralca, 42 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici.

Dne 27. decembra: Lucija Dornik, užitkarica, 66 let. — Janez Štravs, občinski ubožec, 35 let. — Neža Bajde, poljska dmarica, 70 let.

Dne 28. decembra: Marija Marcoratti, hči prožnega mojstra, pol ure.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Če se prehladimo, se porajajo v udih strupi prehlajenja, ki povzročajo bolečine. Če se preveč utrudimo, se tvorijo v udih snovi utrujenosti, ki so delavnosti mišič nasprotni. Tako »strupi prehlajenja« kakor »snovi utrujenosti« se hitro odpravijo in store neškodljivi. Če vdrigavamo noge in roke z Fellerjevimi bolečinami tolažilnim rastlinskim esencnim fluidom z zn. Elsa - fluid, ki krepi tudi mišice in kite. Predvojnne cene. 12 steklenic franko za 6 K pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg 238. Hrvaško. Od številnih zdravnikov priporočeno; nad sto tisoč zahvalnih pisem. (u)

Fellerjev dobrodejni, požvljajoči rastlinski esenci fluid z znanko

ELSA-FLUID

odstrani
bolečine v udih.

Predvojnne cene. 12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg 238 (Hrvaško). Čez 100 000 mvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Učenko in modrosti

Minka Horvat, modistka, Stari trg 21.
Kot učenka se sprejme le Ljubljanka.

Kupujem in prodajam:

bolisi pohištvo, steklenine, nože, sulice, porcelan, orožje, podobne, star denar, sploh vse, kar je najmanj 50 let stare.

Obenem kupim staro zobeve. Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc
brivec in homeopijentirni starinar
Ljubljana, Franciška ulica 10.

**Baterije
Svetilke!**

Vsaki dan sveže polnjenih, cene
on gros.
Solidno blago. Točno poštevilno.

Vido Bratovž
Ljubljana, Stari trg 4.

Sprejme se :

kleparski pomočnik : kot poslovođa. Plača po dogovoru. Pis-
mene ponudbe na Fran Gradisar, Rimška
cesta št. 14. 4275

Sprejmeta se boljši

krojaški pomočnik in pomočnica
za delo na roko. 4271

J. Ahčin, Sv. Petra cesta št. 11/L.

Išče se dobro ohranjena otroška mrežna

postelja : z vzmetnim ali žičnim vložkom. — Ponudbe
pod »Otroška postelja« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 9

Postranski zaslužek

županski urad iz Goriške potre-
buje za 2-5 ur na teden, dobro
izveščane tiparice. — Pogoji
ustmeno. — Naslov pove upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 11

Čeden sluga

slovenskega in nemškega jezika zmog-
len, se sprejme takoj. 4299
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Gospodična

18 let stara, želi nastopiti službo kono-
stojnice ali b'ogovodnice. Izurjena v slo-
venski in nemški stenografiji, strojepisju in
laščini. 4277
Naslov pove upravn. Slov. Naroda«.

Stanovanje

v novejši hiši obeteječe iz 4-5 sob z
električno razsvetljavo se išče za
majev termin. Ponudbe pod »Maj«
4306 na upr. Sloves. Naroda.

Stanovanje

z 2-4 sobami in kuhinjo, za februar
ali takoj pod »Majna stranica« na
upravnistvo »Slov. Naroda«. 12

Kopalna banja

rabljena se kupi, A. Babiš,
Nadvojvoda Friderika c. 3/L

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega je-
zika se takoj sprejme. Njstop in
plača po dogovoru. Ponudbe pod šifro
»Takoj« nastop/26 na upravn. listu.

Slovensko trgovsko društvo »Mercur« v Ljubljani naznanja pretužno
vest, da je dolgoletni društveni član in prezaslužni odbornik, preblagorodni gospod

Ivan Mejač

trgovec in hišni posestnik v Ljubljani

dne 30. decembra 1916 preminul.

Zvestemu članu in prezaslužnemu odborniku bodi ohranjen časten spomin!

V Ljubljani, dne 30. decembra 1916.

39

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja, darovane
krasne vence in častno spremstvo k zadnjemu počivališču
povodom smrti našega nepozabnega očeta, tasta in starega
očeta, gospoda 24

Franca Juvančiča

izrekamo vsem prijateljem in zancem našo najiskrenejšo
zahvalo.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU, dne 30. decem-
bra 1916.

Zaljuočl ostali.

Boljši čevlji

z lesenimi podplati (vojni čevlji) elegantna dunaj-
ska oblika s podpetniki iz prave boxalitelesine
s kapico, za gospode in dame:

36-38	39-41	42-44	45-46
kron 28-—	30-—	32-50	34-—
za otroke:	28-30	31-33	33-35
kron 10-—	23-—	25-—	

Pozamezne pare pošilja kamorkoli po povzetju. Zastopniki se iščejo. Narčila :
Kemijska tovarniška zaloge M. Braun, Gradec, Grlesgasse 28.

Posojilnica v Cerknici

obrestaje hranilne vloge od novega leta 1917 naprej do pre-
hila po

3 1/2 %

Načelstvo.

Sprejmejo se takoj

zidarji, tesarji in delavci

proti dobri plači za betonsko stavbo v Dobravi pri Jesenicah. — Za
stanovanje in prehrano je skrbljeno. 37

Natančna pojasnila se dobe v gostilni Franc Scagnetti v
Ljubljani, Metelkova ulica št. 10 ali pa pri tvrdki V. Scagnetti
v Dobravi pri betonskem delu.

Primarijat za očesne bolezni.

Deželni odbor kranjski razpisuje službo primarija za očesne bolezni v deželni
bolnici v Ljubljani.

S to službo je združena plača letnih 3200 K, aktivitetna doklada v letnem
znesku 966 K ter pravica do 6 v pokojnino vstevnih petletnic po 200 K.

Ontrale se bo le na take kompetente, ki so zmogni obeh de-
želnih jezikov in ki dokazujejo popolno strokovno vsposobljenost za
razpisane službe.

Prosili naj vložijo svoje s krstnim in demovinskim listom ter z dokazili
o strokovni vsposobljenosti in jezikovnem znanju opremljene prošnje

do 1. februarja 1916.

pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 28. decembra 1916.

1890 se
postrežnico
samo za predpoldne, ki zna likati,
Erjavčeva cesta št. 26/L nadstr.

Pozor!

Acetilen-aparat
Se malo rabljen, z 11 svetilkami je napro-
da v Kamniku pri Ivanu Slabajna.

Gospodična
ki je naredila trg. tečaj v Ljubljani,
želi primernega mesta v kaki pisarni
ali kje druge. — Cenjene ponudbe na
uprav. »Slov. Naroda« pod „Poštena 6“.

Sprejme se

: prodajalka :
zuričena v železnini ali vojni invalid
z daljšo prakso. Kie pove upravništvo
Slovenskega Naroda. 17

Proda se iz proste roke

enonadstropna hiša
pripravna za vsako trgovino in z žago,
polog 92 jehov gozda, obrabčenega s
amerikanci, mecenari in bukovicem. K
njej spada tudi skupno zemljišče, gozdi
ali pašniki okrog 100 jehov. Ni predaleč
od železnice. Naslov pove upr. Sl. Naroda.

Pozor! Proda se v
Pisecah pri
Bresticah
lepo

vinogradniško posestvo
obstoječe iz 70 arov vinograda, 1 ar vrta,
14 arov sadonosnika in travnika in 155 arov
gozda. Posestvo leži na malem griču blizu
ceste, tekoče vode, cerkve, šole, kolodvora
in mesta. Dolga je 1200 K hranilnici. Cena
8000 K. Več pove iz priljubljenosti Ant. Urek,
Trbovlje L, Loke 333. Znamko za odgovor.

Proda se v lepem kraju Spod. Stajerske:

RENOMIRANA VELIKA GOSTILNA
(4 gostilniške sobe, salon, 2 kuhinji, 2 kleti,
senčni vrt.

TRGOVSKA HISA S TRGOVINO,
skladišči, kletmi in stanovanji.

Gospodarska poslopja z mesarijo,
velikimi hlevi, ledenico itd. 14 orarov vrtov
in najboljšega hmeljskega polja. — Cvetiča
obrt, vojaške dobave, kraj za vsako kupčijo
ugoden. — Cena 104.000 K. — Ponudbe na
upravo Sl. Naroda pod „Velesposstvo 104“.

Proda se iz proste roke

velika žaga
gater in cirkular, na vodni sili, turbina 30
konjskih sil ter dinamo z električno močjo
s svojo posebno turbino za 70—80 luči
Lahko se napravi na tej vodni sili še kako
drugo industrijsko tovarno, ker prostora je
za napravo veliko. Od kolodvora oddaljeno
3/4 ure. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Žlahtnih

kostanjev les
kupi Aleks. Rosenberg, Gradec
Annenstrasse 22 po najvišjih dnev-
nih cenah.

Pristen dober

brinjevec
se dobi pri 15

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Važno za ljudi, ki imajo
sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki
v Ameriki v dotiko radi denarnih pod-
por in pisem, naj napiše kratko pismo
v nemškem jeziku, tiče se samo rod-
binskih razmer, ki ne sme obsegati nič
političnega ali kar vojno zadeva. Na-
slov svojih sorodnikov naj napiše na
kuverto, v drugo kuverto naj vtakne
svoje pismo in nanjo napiše natančen
naslov in ime odpošiljatelja ter vse kup
odpošlje na sledečo addresso: Henry C.
Zaro, per Adresse der k. k. priv.
Länder-Bank Wien I.

500 kron!

Vam plačam, ako moj uni-
čevalec korenin in belkam
ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših
kurjih oči, bradavic, obšiščev.
Cena lončka z jamstvenim pismom 1.50 K,
3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Na
stotine zahvalnih pism in priznanj.
Komeny, — Kočice (Koma) i Postfach
12 24, Ograka. 3663

Fermač.

Lepa 2 1/2 leti stara lovaka pesca,
izučena z izvrstnim nosom, se radi
pomajkanja hrane ceno proda.
Ponudbe na upravništvo »Slovenskega
Naroda« pod „Fermač/36“ 19

Rudolf Humar

pri 8. polšk. topniš. polku, se
pogreša od aprila 1916, zadnjič
se je oglasil iz neke bolnišnice na Sp.
Avstrijskem. — Kder bi kaj več vedel
o njem, naj izvoli sporočiti to njegovi
materi **Frančiški Likar - Humar,**
Brje 171, p. Rihenberg, Primorsko.

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje
vedno ter plačuje najdražje

trgovska tvežka

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.
3729

„Kmetška posojilnica ljubljanske okolice“ v Ljubljani
naznanja žalostno vest, da je njen mnogoletni in velezaslužni član
načelnstva gospod

Ivan Mejač

veletržec, hišni posestnik, svetnik „Trgovske in obrtne zbornice“ i. t. d.

dne 30. decembra 1916 umrl.

Bodi ohranjen značajnemu in dobrosrčnemu možu neminljiv
spomin!

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko naznanja
prežalostno vest, da je njen prezaslužni, dolgoletni pravi član in
bivši podpredsednik preblagorodni gospod

Ivan Mejač

trgovec in hišni posestnik v Ljubljani

v soboto dne 30. decembra 1916 popoldne v 60. letu svoje sta-
rosti izdihnil svojo blago dušo.

Z blagopokojnim izgubi trgovska in obrtniška zbornica zve-
stega, visokocenjenega člana, kateremu ohrani trajno najčastnejši
spomin.

V LJUBLJANI, dne 30. decembra 1916.

Kopači in ročni delavci

se proti dobremu plačilu takoj sprejmejo pri
zgradbi vodovoda Rateče-Belapeč, Kranjsko.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem Gosposvo pivo

želi

srečno in veselo novo leto

Franc Sitar

zastopnik, Spodnja Siška.

Kupi se takoj **več tisoč lesenih lopat** za sneg in
in se prosi najnižje ponudbe za **takojšno** dobavo.

Prodasta se dva dobro ohranjena voza **GNK** eljsate osi, cena **K 100**—
KALEŠ, navadno osi, cena **K 130**—.

Zaloga več vagonov strešne lepenke, močne,
strojnega olja in vozne masti, najboljše vrste,
Tomaševe žindra, najboljše umetno gnojilo,
bencina in mila rumenega v zabojih 150 kg
garant. 50% se odda, samo celi sodi in zaboji,
dokler zaloga. Na razpolago najnižje ponudbe.

Anton Kašman

Škofja Loka, trgovina **Gorenjsko.**

Posestvo

blizu Ljubljane

se da v najem. Pismena vprašanja
sprejema uprava Slov. Naroda.

2 decimalni vagi
(300 in 600 kg.) se kupijo.
Ponudbe na poštai predal 102,
Ljubljana.

Solidna družina, 3 osebe, 1850

meblovano sobo
z uporabo kuhinje, za taboj.

Naslov: A. Wankel, Škofja
ulica 9, I. nadst. 4291

Knjigovodkinja

samoostojna met z večletno prakso,
kurjena strojevska in stenografinja,
želi priložno službo prenesti. Ponudbe
pod „Knjigovodkinja št. 100 4106“
na uprav. »Slov. Narod«. 4196

Trgovina mešane stroke
s trafiko

se da takoj v najem.
Jos. Vrečko, Bizeljsko.

Zaradi bolezni gospodarja se proda

5 konj

in sicer: 2 broji kobili, dva konja
in ovolatno žrebo. 4292

Natančnejše poizvedbe pri Frano
Žnidaršiču, mesar v Postojni.

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 K

si lahko naredi vsak sam iz mojega edino pravega in najbolj priporočljivega

Caraghee „Morskega mahu“

s priloženimi dodatki in z natančnim navodilom. — Opozarjam pa cenjene
moje odjemalce, da se prodaja različnih vrst mahu in drugih podobnih reči
za napravo olja. — Iz mojega

Caraghee „Morskega mahu“

in po mojem natančnem navodilu napravljeno olje se ne loči nič od pravega
olja ter se obdrži več tednov. Na stotine priporočilnih pisem vsakemu na raz-
polago. — Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitek.

Nazpošiljalnica Ivan Urek, Ljubljana št. 6, Mestni trg 13.

Jedilno olje

iz finega islandskega „Caraghe“-mahu
(navodilo za napravo je priloženo vsakemu zavitku.)

Zavitek mahu za 1 liter olja 1 K — vln.
Zavitek garantirano izbranega mahu za 1 liter olja 1 „ 30 „
Zavitek garantirano izbranega mahu za 2 litra olja 2 „ 40 „
Gotovo pripravljeno olje za takojšno uporabo je na razpolago liter 2 „ — „
steklenice je treba prnesti seboj; po pošti se pripravljeno tekoče olje ne raz-
pošilja. — Dobi se pri

M. Špenke

prodaja moke in islandskega mahu za jedilno olje
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica.

Poštna naročila in denarne pošiljave naj se pošiljajo na **Ivan Dežman,**
v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6.

Pavla Skaberné, roj. **Mejač** in dež. stavbni nad-
komisar ing. **Viktor Skaberné**, c. kr. stotnik, naznanjata v
svojem in v imenu svojih otrok **Metke, Mojca, Petra** in
Špelce ter v imenu vseh ostalih sorodnikov, žalostno vest, da
je Bogu Vsemogočnemu dopadlo odpoklicati našega dobrega
očeta, tasta, starega očeta itd. gospoda

Ivana Mejača

trgovca, posestnika, svetnika trgovske in obrtne zbornice itd.

po kratki mučni bolezni, previdenega s tolažili sv. vere v
starosti 60. let v boljše življenje.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil v ponedeljek, dne
1. januarja 1917 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode brala v sredo, dne 3. ja-
nuarja 1917 ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega
Oznaujenja v Ljubljani.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

41

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli
povodom bolezni in smrti našega nepozabnega očeta, tasta,
starega očeta itd. gospoda

Ivana Mejača

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo pokojnikovim prijateljem za
ljube obiske med boleznijo, za poklonjene krasne vence, ter za
mnogobrojno častno spremstvo na njegovi zadnji poti. Dalje
se zahvaljujemo p. n. zastopnikom oblasti in uradov, odposlan-
stvom raznih korporacij, denarnih zavodov in društev za ude-
ležbo pri pogrebu, slavni Glasbeni Matici za ginljivi žalostinki,
prečastitemu g. župniku p. Hugolinu Sattnerju za tolažeče
obiske, požrtvovalnim bolniškim strežnicam sestrām reda Sv.
Vincencija, končno vsem, ki so spremili zadnjega pokojnika na
zadnji poti in ki so nam na katerikoli način izkazali svoje sožalje.

V LJUBLJANI, dne 2. januarja 1917.

Žalujoči rodbini Skaberné-Mejač.